

Skólas Públiku di New Bedford

www.newbedfordschools.org

**SKÓLAS BAZIKU DI
DISTRITU**

Manual di Studanti &

Familia
2022-2023

SKRITORIU DI ADMINISTRASON SENTRAL

Sr. Thomas Anderson, Supervizor

Sra. Karen A. Treadup, Subkomisionaria

Sr. Andrew O'Leary, Supervizor Asistenti di Finansa & Funzionamento

Sra. Heather Emsley, Diretóra Izekutivu di Sirvisus di Kapital Humanu

Sra. Jennifer Ferland, Xéfi di Gabineti

Sr. Matthew Kravitz, Director Izekutivu di Idukason Spesial

Sra. Tammy Morgan, Diretóra Izekutivu di Sirvisu di Studanti

Dr. Sonia Walmsley, Diretóra Izekutivu di Asésu Idukasional & Perkursus

Skritóriu Sentral ta fika na
Rua County 455
New Bedford, MA 02740

KUMITÊ DI SKÓLAS

Honorariu Jonathan F. Mitchell, Prizidenti/Ex-Officio

Sra. Colleen Dawicki, Visi Prizidenti

Sra. Melissa Costa

Sr. Christopher A. Cotter

Sr. Ross Grace

Sr. Joaquim "Jack" B. Livramento, Jr.

Sr. Bruce J. Oliveira

SESONS DI MANUAL DI STUDANTI

Introduson

Seson 1: Prizénsa

Seson 2: Konportmentus y Spetativas Responsavel di Studentis

Seson 3: Transpórti, Óra di Txiga y Dispénsa

Seson 4: Vida di Studenti, Saúdi/Siguransa y Alojamentu

Seson 5: Organizason di skólas, Prusidimentus y Involvimentu Familiar

INTRODUSON

SUSÉSU NA skóla

Óra ki staff di skóla, familias, y ménbrus kuminidadi djunta mô pa kria un sistéma ki ta apoia kriansas, nu ta ten kriansas ku midjor rizultadu idukasional y ku midjor dizenvolvimentu tanbê. Partisipason di Familia ku di Kumunidadi é un responsabilidadi di familias, skólas, ku kumunidadis pa aprendizaji y susésu di studenti; el ta komesa déssi nasimentu ti final di juventudi; y el ta kontisi na munti lugar differenti undi ki kriansas ta prendi. Kes bazi di Parseria ifetivu di Familia, Skóla ku Kumunidadi é: Resebi tudu parti interesadu di brasu abérta, kumunika di manera efikas, apoia susésu di kriansa y jóvenes, difendi kada kriansa y jóven, partilha puder y responsabilidadi, y fazi parseria ku kumunidadi." (Massachusetts Family, School, and Community Partnership Fundamentals, June 2011).

Skólas Báziku di New Bedford sa ta trabadja djuntu pa fortalesi rilason ku familias y ku kumunidadi pa alkansa un objetivu partilhadu di susésu akadémiku di nos studentis. Pa djuda na es sforsu, distritu di skólas kria un *Sentru di Inskrison Familiar ku munti lingua* na Prédiu di Administrason di Paul Rodrigues, Rua County 455, sala 105 & 106. (508-997-4515). Ta sta abérta di Sigunda a Sêxta-fêra di 8:00 di sedu ti 4:00 di tardi

Es Sentru di Inskrison Familiar li ta luta pa da apoiu y djuda tudu familias di New Bedford. Nos objetivu é da tudu familias feraméntas pa es konxi sistéma di idukason inkuantu es ta fortalesi rilasons entri kaza, skóla y kumunidadi pa sertifika ma studenti ta ten susesu. Nos Spesialistas na Inskrison Familiar ta trabadja ku familias pa da-s informason, kunhisimentu, y abilidadis ki es mesti pa apoia idukason di ses kriansa.

Kuzê ki Familias Podi Fazi pa Djuda Ses Kriansa Ten Susésu na Skóla

1. Sertifika ma tudu informason di kontatu di bu familia sta sértu y atualizadu. ora ki un imerjénsia kontisi, é importanti ki skóla ta konsigi ligo-u imediatamenti, i, si bu ka sta dispunível, skóla ta liga pa otu adultu responsavel na vida di bu kriansa.

2. Lenbra bu kriansa di importansia di sta prizenti na aula y di ser pontual. Purgunta bu kriansa:

- a. Bu txiga skóla tudu dia ki bu bai?
- a. Bu txiga skóla tudu dia na óra?
- c. Bu intrega tudu bus trabadju di kaza? Bu faze-s tudu, na ora?

3. Papia ku skóla/prufisoris di bu kriansa

4. Vizita skóla di bu kriansa sénpri ki bu podi. Skólas teni munti atividadis markadu, ki ta inklui:

- a. dizinpenhu di Studenti
- b. Atividadis disportivu
- c. Runion entri prufisoris ku familias-
- d. Otus runion ki markadu

5. Le pa y ku bu kriansa, tudu dia, na lingua bu ta fala midjor. Familias debi lê pa ses kriansas, tudu noti antis di es bai deta, ti ki kriansas pidi pa es lê aes. Mesmu si, adultus podi kontinua ta lê na ves altu pa kriansas, kada un ta lê na si bes asi ta dexa kriansa/kriansas lê alguns parti na vos altu es sô. Si pur akazu bu ka ta konsigi lê pa bu kriansa, liga pa bibliotéka públiku pa pidi informason sobri livrus ki dja gravadu y prugramas na konputador (dispunível na bibliotéka) ki bu podi pista pa bu kriansa.

6. Papia ku bu kriansa, tudu dia, na lingua bu ta fala midjor.

Da bu kriansa ténu na un lugar ketu ku bon iluminason pa el podi fazi si trabadju di kaza y lê. Djobi riloji ô pui un alarmi na kuzinha (djobi ténu ku rakumendason di atividadis di baxu). Si bu kriansa finda más sedu, pu-l lê un livru - teni sénpri un livru pértu bô. Si el mesti mas ténu, dexa-l. Ma, normalmenti, fla bu kriansa ma el ka ta odja TV, radio, uza movele ô konputador ti ki ténu findaeun bon manera di djuda-l ser responsavel pa si aprendizaji.

- a. Si bu kriansa sta na jardin infantil ô el é más nobu, xinta ku el pa nhôs lê y skrebi djuntu.
- b. Si bu kriansa sta na 1ª klasi - 3ª klasi, pui un alarmi di meia óra pa el fazi trabadju di kaza, lê ku skrebi tudu dia. Xinta ku bu kriansa y faze-l purgunda sobri kuzê ki el sa fazi ô le, ma sertifika ma el ki ta fazi si trabadju - el ten ki prendi fazi el sô.
- c. Si bu kriansa sta na 4ª klasi - 5ª klasi, pui alarmi di 45 minutu.

Purguntas pa Familias Fazi ses Kriansa

Purgunta dós di kes purgunda ki sa ben li (skodji purguntas diferenti pa kada dia) dipos di skóla (di tardi) y antis di skóla (di sedu). Si bu kriansa ka ta konsigi respondi purgunda pa konplétu, (pur izénplu, si el fla "nu ka sa lê nada na skóla"), nton fla-l ma bu sa prokupadu y ma bu mesti papia ku si prufisoris. Txeu bes, kriansa ta respondi purgunda dipos di kela. Si el insisti na fla ma es ka sa ta lê nada na skóla (ou fazi konta, studa siensia, ô otu kuza) y es fla ma es ka sa ta prendi nada na kes disiplina la dipos di un ténu (pelu menus un simana), nton é pa bu txoma skóla pa bu pidi un runion ku prufisor/prufisoris di bu kriansa. Di akordu ku situason y ku idadi di bu kriansa, bu podi kre pidi prufisor(a) pa fazi runion djuntu ku bu kriansa. Pensa na pui purgunda na porta di bu jilera.

1. Kuzê ki bu prendi na skóla oji? Kuzê ki bu atxa ma bu ta prendi na skóla manhan?
2. Ki trabadju di kaza ki bu teni pa bu fazi?
3. Kuzê ki bu kurti na skóla oji? Kuzê ki staba konplikadu pa bu fazi oji na skóla?
4. Kuzê ki bu lê na skóla oji?
5. Kuzê ki bu sa ta prendi na aula di matimátika? Kuzê ki bu sa ta prendi na aula di siensia?
6. Kuzê ki bu sa ta prendi na aula di história?
7. Bu fazi algun purgunda na skóla oji? Ki purguntas ki bu fazi na skóla? (Si bu kriansa fla ma el ka fazi ninhun purgunda, djuda-l trena un purgunda ki el podi purgunda na prósimu dia di aula. Bu podi kre trena ku bu kriansa pa el skodji un prufisor(a) ô diretor ki el fazi purgunda.)
8. Môdi ki bu atxa ma bu sta na skóla?
  - a. Dja bu papia ku bus prufisoris?

b. Dja bu pidi algen algen pa djudo-u (dipos di skóla, ku splikason, otu kuza)?

Kuzê ki Pai ku Mai Podi Fazi?

1. Fazi bu kriansa sabi módi ki idukason é importanti pa bo!
2. Sertifika ma bu kriansa ta txiga skóla na óra!
3. Spéra ma bu kriansa ta pasa!
4. Djuda bu kriansa kria objetivus di kurtu y di longu prazu y disidi undi ki el kre txiga na vida.
5. Liga pa skóla di bu kriansa y papia ku prufisoris y ku orientadoris.

Pulítika Sobri Trabadju di Kaza

Risponsabilidadi di distritu di skólas di iduka studenti ta rializadu pa prufisoris atraves di instruson ifetivu na sala di aula y di atribuison ku txeu kuidadu di material pa studenti studa na kaza. É importanti ki studenti inxinadu konseitus rilasionadu ku matéria y módi ki el podi studa na skóla antis di el dadu algun trabadju pa fazi na kaza. Nton, ten un aumentu progresivu di kuantidadi di trabadju di kaza ki ta speradu di studentis ki bai di nível báziku pa sikundariu.

Trabadju di kaza ku un objetivu difinidu ta benefisia studentis. Trabadju di kaza debi ser un kontinuason di aula na sala, el ten ki intendedeu dretu pa studentis, planiadu dretu y ser signifikativu.

Trabadju di kaza podi avaliadu di munti manera atraves di rivizon, diskuson na sala ô na grupu pikinóti, y/ô atraves di avaliason dirétu. Fazi trabadju di kaza ta konta pa nota sumativu di studenti na kel matéria. Objetivu di un trabadju di kaza spesífiku podi ser di:

1. Fortalesi abilidadis báziku
2. Midjora aprendizaji di sala di aula
3. Stimula y kria otus interesi
4. Fortalesi abilidadis di studu indipendentii
5. Dizenvolvi iniciativa, responsabilidadi, autonomia y riflekson
6. Stimula uzu di ténpa livri pa aumenta konprension y amor pa aprendizaji
7. Fazi pai ku mai di kriansa konxi matéria y konseitus ki sa ta studadu na skóla

Trabadjus di kaza ten ki planiadu di akordu ku kes prinsípius ki sa ben li:

1. Pa trabadju di kaza ten valor, studenti ten ki intendi si objetivu ku módi ki el ta rilasiona ku kuzê ki dja el prendi na sala di aula dretu.
2. Studentis ka debi intendi sô kuzê ki es debi fazi, má tanbê módi ki es ta fazi trabadju di kaza.

3. Trabadju di kaza debi dizenvolvi a partir di diskusons prublémás, prujétus, y duvidas di sala di aula.
4. Idadi di studenti, si nisisidadi di brinka, y responsabilidades fóra di skóla ten ki pensadu na el na óra di skodji tamanhu di kualkér trabadju. Studenti ten ki ten responsabilidadi di kontrola si ténu di forma ki el ta konsigi fazi y intrega trabadju di kaza na ora.
5. Trabadjus di kaza debi uza ablilidadis diferenti y kunhisimentu ki studenti dja prendeba antis.
6. Tudu trabadju di kaza ten ki korijidu y/ô avaliadu di akordu ku si objetivu. Na kel ki el pusível, kes kureson/avaliason debi partilhadu ku studenti ki sta involvidu mas sedu pusível.
7. Óra ki nóta di studenti ô si spetativa di aprendizaji sa ta ser afetadu pa mou dizinpenhu na trabadjus di kaza ô falta di fazi trabadju ki mandadu, prufisor(a) debi kuminika ku pai ô mai oralmenti, ô atraves di karta ô notifikason skritu, más urjenti pusível sobri prubléma.
8. Tudu trabadju di kaza ta ben konta na nóta sumativu di studenti ô spetativa di aprendizaji na final di siméstri.

Kumitê di skóla ta insentiva administrason a apoia prufisoris na plania trabadjus di kaza pa sta di akordu ku tudu orientason ki sta di riba. Tanbê:

1. Kumitê ta spéra ma Diretoris di skólas (Supervizor(a) di Instruson na undi é midjor) ta kunpanha inplimentason di pulítika ti trabadju di kaza atraves di munti aborgaji sima rivizon di planu di aula, observason di aula, runion ku prufisor(a), avaliason di konpuzison di studentis y/ô otu atividadi rilasionadu.
dipartamentu. Tudu kes pulítikas di dipartamentus ten ki sta di akordu ku pulítika di Kumitê di Skólas.
3. Kumitê ta spéra ma tudu pai ku mai ta da un lugar apropiadu pa studentis fazi ses trabadju di kaza y kunpanha ses kriansa atraves di purguntas ki es ta fazi ses kriansa óras ki es finda ses trabadju di kaza.

Média di Ténu:

- K (45 minotu)
- 1-3 (150 minotu)
- 4-5 (175 minotu)
- 6-8 (300 minotu)
- 9-12 (600 minotu)

SESON 1: PRIZÉNSA

Tudu Dia ta Konta

Dikas pa Familias

- Leba bu kriansa pa skóla **tudu dia, na óra**, ku trabadju di kaza tudu fetu
- **Falta sen justifikason**, ki ta inklui falta pamódi mou ténpu ô prublémas ku karu, ta konta komu falta na arkivu di bu kriansa
- Féria prulongadu, fin di simana más kunpridu ku runion frekuenti duranti skóla ta fazi kriansa **atrazza** na skóla
- Sta na skóla tudu dia **ta aumenta xansi di bu kriansa** ten bon dizinpenhu na aula, na tésti, y ten nótas midjor
- Sigi orientasons di skóla pa **Justifika falta** na óra
- Dexa bu kriansa fika na kaza **SÔ** óra ki el teni un duénsa ki ta pega ô el sta mutu duenti pa bai skóla
- Djuda ku trabadju di kaza, ô **papia ku bu kriansa sobri si trabadju di kaza** ô módi ki aula sa ta ser tudu dia
- Djuda bu kriansa manti saudavel—**fazi izersísiu, ten un diéta balansiadu, y durmi txeu** pa el sta prontu mentalmenti y fizikamenti pa skóla
- Kuminika ku skóla di bu kriansa sénpri ki bu podi

Filozofia y Pulítika di Prizénsa di Skólas Públiku di New Bedford

Aprendizaji y Konkluzon é kes prioridadi más importanti di Skólas Públiku di New Bedford. Prizénsa é un fator importanti ki ta afeta aprendizaji di studenti. Studentis ka podi prendi si es ka sta na aula. Prizénsa regular na skóla podi konsigidu atraves di parseria di studentis, pai ku mai ku skóla.

Prizénsa di studenti é pruméru fator ki ta afeta konkluzon jeral di studentis. Inxina studentis disiplina ki es ta mesti pa subrivivi na ambienti di trabadju di sékulu 21eun di nos papel prinsipal, y nu debi djuda studentis intendi konsikuénsias ki panka aulata ten na ses idukason. Na verdadi, sta prizentiefator prinsipal ki impregadoris ta atxa ma ta fazi bons impregadu(a).

Kel pulítika di prizénsa li fazedu pa kria un kultura di aprendizaji na Skólas Públiku di New Bedford. Kel pulítika li:

- * Ta stabelesi spetativas firmi ki sta na skóla na óra y sta prizenti é importanti pa ten un ambienti di aprendizaji y djuda na alkansa nisisidadi individual di aprendizaji.
- * Ta kria fleksibilidadi y opurtunidadi signifikativu pa falta justifikavel podi justifikadu sen txeu burokrasia.

* Ta sertifika ma informason ta kori di forma rapidu di familia pa skóla, y di skóla pa familia sobri prizénsa na skóla y na aula, asi skóla y familia podi djunta mô pa midjora situason antis ki idukason di studenti sufri.

* Ta difini responsabilidadi di studenti, idukadoris, y familias sobri falta, atrazu y óra ki studenti dispensadu di forma klaru.

* Ta uza un mudelu di hierakia di intervension di apoiu ku foku na nisisidadi di "kriansa interu", un parseria prudutivu di kaza ku skóla, y utilizason di tribunal di minor komu últimu opson pa sertifika ma studenti y pai ku mai ta sta di akordu ku lei di prizénsia di stadu

Lei Jeral di Massachusetts Sobri Prizénsa

Seson 1 di kapitlu 76 di lei Jeral di Massachusetts (MGL) ta fla ma kriansa di idadi entri sâx ku dizasâx anu ten ki sta na skóla. Studentis y pai ku mai/inkaregadu di idukason podi kobradu/multadu ku pitison di CRA si studenti ten séti ô más falta ki ka justifikadu na periodu di sâx mês (ou siméstri).

Administradoris di skóla ta ben, sima MGL ta manda, notifika pai ku mai/inkaregadu di idukason di kualkér studenti ki ten dizasâx anu ô más ki dja falta pa más ki dés (10) dia sigidu, di ses direitu di ten un runion ku Diretor(a) antis di konsideradu ma studenti dja larga skóla. Pai ô mai/inkaregadu di idukason ta ben notifikadu pa skritu na Inglês ô na lingua ki pai ô mai/inkaregadu di idukason dja informa distritu ta prifiri resebi informason. Pai ô mai/inkaregadu di idukason y studenti podi ten runion ku administrador dentu di dés (10) dia a partir di data di notifikason, a menus ki pai ô mai/inkaregadu di idukason pidi pa más tenpu,má prulongamentu ka podi katorzi dia (14) más txeu. Objetivu di kel runion é pa diskuti razon ki leba studenti a larga skóla ô muda di idukason ô otu kolokason. Enkuantu Administrador ta informa studenti y pai ô mai/inkaregadu di idukason ki inskrison é vuluntariu dipos di studenti ten dizasâx (16) anu, Administrador tanbê ta informa-s ma studenti ten direitu di volta pa skóla.

Seson 21 di kapitlu 119 di Lei Jeral di Massachusetts (MGL) ta da "Proteson y Kuida di Kriansas, y Prosesus Kontra Es." Es ses on li ta difini ma CRA - Kriansa ta Mesti Apoiu e:

- * un kriansa ki idadi más poku di dizaséti anu ki ta kori di kaza di si mai ku pai ô di si inkaregadu di idukason txeu, ô ta nega obedesi ordi legal di si mai ku pai ô inkaregadu di idukason, ki ta rizulta na falta di abilidadi di pai ku mai ô inkaregadu di idukason di kuida y proteji kel kriansa, **ô un kriansa ku idadi entri sâx ku dizasâx ki ta nega bai skóla** ô ki ta viola régra di si skóla txeu bes.

*** Kes ses on li ta fazedu mudansa di akordu ku novus rivizon ki ta fazedu na
di Lei Jeral di Massachusetts Sobri Abandonu di skóla y CRA - Kriansa ta Mesti Apoiu.**

Papel di Responsavel pa Prizénsa

Di akordu ku Seson 1 di Kapitlu 76 di MGL, "kumité di skóla di kada munisípiu debi apoia y sertifika ma tudu studenti ki ta mora na kel munisípiu ta sta prizenti na skóla."

Skolas Públiku di New Bedford ta uza Responsavel pa Prizénsia na skólas báziku, intermédiau y sikundariu. Staff ten responsabilidadi di kunpanha y investiga tendensia di prizénsia di skóla interu y di kada alunu tanbê. Responsavel pa Prizénsia ta manti kontatu ku pai ku mai/inkaregadu di idukason atraves di notifikason skritu, xamada, ku vizita na kaza. Tanbê es ta trabadja djuntu ku prufisoris ku administrason pa dizenvolvi planus y fazi intervension si un studenti komesa ta ten un padron di prizénsa króniku. Di akordu ku apoiu y intervension ki Skolas Públiku di New Bedford da, si un studenti kontinua ta falta aula ku frekuensia ô un pai ô mai/inkaregadu di idukason ka manda ses kriansa pa skóla, é risposabilidadi di Responsavel pa Prizénsia di proteji direitu di kriansa y di fazi kexa di CRA - Kriansa Ta Mesti Apoiu pa sistema di tribunal di minor. Si na algun mumentu Responsavel pa Prisénsa (responsavel ku mandadu) atxa ma un kriansa sa ta kori prigu, el ten ki fazi un kexa di tipu 51A na Dipartamentu di Sirvisu di Kriansa y Familia (DCFS).

Objetivu di Prizénsa di Skólas Públiku di New Bedford

Pa aumenta média di prizénsia diariu di tudu studenti 10% na prósimu tres anu.

Definison

FALTA JUSTIFIKADU: Inkuantu skóla ta rikonhesi ma ten mutivu "legal" pa interonpi idukason di studenti, "fólga" ka ta konta komu falta justifikadu. Kel prósimu lista ten tudu situason ki podi uzadu pa justifika falta/atrazu, ma tudu kes justifikason ta iziji verifikason skritu ô dokumentu:

- Konsulta médiyu/duénsa ku diklarason di un prufisional di saúdi ô infermeru(a) di skóla
- Morti di un ménbru di familia
- Feriadu rilijiozu importanti
- Falta rilasionadu ku skóla (sima óra ki un studenti dispensadu pa bai un vizíta di studu, suspendedu, fazi un ASA, sta na un atividadi disportivu, y otus kuzas.)
- Obrigasons legal
- Vizita verifikadu pa idukason superior
- Falta aprovadu pa Diretor(a)

Si studenti ka sisti aula pamódi algun di kes razon la, el podi intrega si trabadju di kaza pa diretor di turma djuntu ku kel dokumentu ki ta justifika falta.

* Studentis é responsavel pa fazi trabadju pa konpensa TUDU falta justifikadu.

FALTA INJUSTIFIKADU: Óra ki es sta na skóla, studentis ten ki sisti tudu aula a menus ki administrador ô infermera(u) dispensa-s. Si studenti sta na skóla, má el ka sisti un aula, y el ka teni manera di justifika, el ta markadu falta injustifikadu. Si studenti txiga un aula atrazadu sen un razon validu y sen si pasi, el ta markadu falta injustifikadu pa kel aula.

Si un pai ô mai ka konsigi leba dokumentu skritu ki ta indika un razon validu pa falta di studenti, skóla ta klasifikasi kel falta komu injustifikadu (pur favor odja kel lista di razon ki ta da pa justifika faltas).

ATRAZU: Si un studenti ka sta prizenti na si sala di aula ô sala di studu óra ki sinu toka, el ta markadu falta di atrazu; un studenti ki sisti menus ki meia óra di dia di aula ta konsideradu komu falta. Ta pididu un diklarason skritu (sima fladu di riba).

Pur Favor Odja ma: *Txiga atrazadu pa skóla ô aula podi rizulta na atribuison di ason disciplinar apropiadu di Diretor(a), ki podi ser, liga pa pai ô mai, da-l Kastigu, da-l Suspenson na skóla, y uza Sabadu Alternativu pa Supenson. Studenti ki ka sigi kes orientason li ta resebi mas ason disciplinar.*

DISPÉNSA: Un studenti ki kre dispensadu di un aula ten ki aprizenta un nóta sinadu di pai ô mai ô inkaregadu di idukason pa Diretor(a). El ten ki ten nomi konplétu di studenti, data y óra ki studenti mesti dispensadu, y numeru di tilifoni ki Diretor(a) podi liga pai ô mai ô inkaregadu di idukason pa verifika y

seta.

SUSPENSON: Studanti ki ka sta prizenti pamódi suspenson di skóla ta markadu falta y el ten ki konpensa kes trabadju, trabadju di kaza y tésti ki el ka fazi óra ki el volta.

AUZÉNSIA: Auzénsia é óra ki studenti falta skóla sen autorizason di pai ô mai ô inkaregadu di idukason. Kualkér studenti ki diskubridu ma sta auzenti di skóla ten ki volta pa skóla kunpanhadu ku si pai ô mai ô inkaregadu di idukason. Pur Favor Odja ma: Un nota di pai ô mai ô inkaregadu di idukason ka podi justifika auzénsia si falta ka sta di akordu ku kritérius di falta justifikadu.

FALTA KRÓNIKU: Falta 10% (18 dia) ô más di un anu skólar. Piskizas ta mostra ma falta skóla pa kel tenpu la é asosiadu ku diminusion di dizinpenhu na skóla, désdi di jardin di infansia. Kel medida di 10% li ta kunpanhadu manenti, y podi uzadu na inísiu di anu letivu pa identifika studentis ô skólas antis ki auzénsia afeta si dizinpenhu na skóla.

Dukumentus ki ta Izijidu

Ta pididu un dukumentu skritu di pai ô mai ô inkaregadu di idukason pa kualkér falta di prizénsa, atrazu y dispénsa di studentis di 8º anu pa baxu.

Kel diklarason ten ki teni data(s) di falta(s); nómi konplétu di studenti y el ten ki fla pamódi ki studenti ka staba prizenti. Dukumentu ki ta rakumendadu é, makaesô kes li:

- Diklarason di Médiku ô Dentista
- Dukumentu di tribunal/legal pa obrigason legal di studenti (ka di familia ku amigus)
- Vizita pa un universidadi ô dukumentu di vizita verifikadu pa otu tipu di formason suprior, ô otu.
- Studenti debi intrega si diretor di turma dukumentu ki ta fla pamódi ki el falta aula. Tudu nótas ta verifikadu y ta guardadu na arkivu.
- Dukumentu ten ki ten data di falta, razon di falta, numeru di tilifoni ki mai ô pai podi ligadu ku sinatura di pai ô mai ô inkaregadu di idukason.
- Diretor(a) ô Responsavel pa Prizénsa podi pidi un kópia di atestadu di obitu ô verifikason di rilijion ki studenti ta profesa.
- Si un responsavel di skóla fika ta sabi ma algun dukumentu skritu pa justifika falta(s) é falsu, falta(s) ka ta "aprovadu" y ka ta podi Justifikadu Mas.

Pur Favor Odja ma: *Pulítika di distritu di Skólas Públiku di New Bedford ka ta konsidera ma féria di familia é un razon pa justifika falta.*

Insettivus pa sta prizenti y intervensions pa midjora nível di prizénsa podi varia di skóla pa skóla. Pur favor liga diretor(a) di bu skóla pa más informason sobri prátkas pa Aumenta Prizénsa na skóla.

SESON 2: Konportmentus y Spetativas Responsavel di Studentis

DIREITU DI STUDANTI Y PROSÉSU OBRIGATÓRIU

Studentis ten direitu a un prosésu obrigatóriu y di ten un tratamento justu pa tudu impregadus di Skólas Públiku di New Bedford. Studentis ta ten opurtunidadi di pidi rikursu kontra kualkér ason ki ta prujudika-s y di splika ses mutivason tanbê. Rikursu ki ten a ver ku atividadis ko-kurikular ô atividadi disportivu ten ki lebadu pa aministrador di kel prugrama pruméru. Rikursu ki ten a ver ku régras ô zijénsias di sala di aula ten ki lebadu pa rispetivu diretor akadémiku pruméru.

PROSÉSU DISIPLINAR OBRIGATÓRIU

1. SUSPENSON DI IMERJÉNSIA: Un studenti podi dadu un suspenson di imerjénsia pa Diretor(a) ô algen ki Diretor(a) manda si Diretor(a) ten un algun razon pa akridita ma:

- a. Siguransa fiziku di studenti ô otu algen sa ta amiasadu di forma sériu y ta kontinua ta amiasadu; ô
- b. Studenti sa ta kauza y ta kontinua ta kauza un interferensia sériu na instruson na sala di aula ô perturbason na ambienti di skóla.

2. KASTIGU DISIPLINAR DI KURTU PRAZU:

A menus ki un Suspenson di Imerjénsia é sértu, studenti y pai ô mai ô inkaregadu(s) di idukason ta dadu un avizu oral y skritu di infrason ki el sa ta akuzadu y el ta ten un runion disiplinar antis ki kualkér punison ki podi rizulta na si suspenson di skóla pa dés (10) dia ô menus komesa. Na runion, studenti ku pai ô mai/inkaregadu(s) di idukason ta dadu un nota skritu di akuzason y ta dadu opurtunidadi pa da más informason pa djuda na disizon. Si Diretor(a), ô mandatariu disidi ma studenti ten ki suspendedu di skóla, studenti ku si mai ô pai/inkaregadu(s) di idukason ta dadu un kopía skritu di disizon. Na kazu di mai ô pai/inkaregadu(s) di idukason di studenti ka sta na runion, es ta notifikadu di disizon final pa tilifoni atraves di numeru ki es da skóla.

3. KASTIGU DISIPLINAR A LONGU PRAZU: Antis di kualkér punison disiplinar ki podi rizulta na suspenson di studenti pa más ki dés (10) dia di aula ô spulson komesa, studenti ku si mai ô pai/inkaregadu(s) di idukason ta dadu un avizu di runion na undi es podi riprzentadu pa un adivogadu ki es ki ta paga y es podi izamina y aprizenta tistimunhas ku dukumentu ki podi sirbi komu próva. Dipos di runion, Diretor(a) ô mandatariu ta fazi un nota skritu di disizon final. Sudanti ku si pai ku mai/ inkaregadu(s) di idukason ta ten direitu di pidi un rikursu kontra kualkér spulson di skóla a longu prazu. Studenti ku pai ô mai/inkaregadu(s) di idukason debi dadu sinku (5) dia a partir di dia ki suspenson komesa pa skrebi un rikursu pa Supervizor(a) di skólas.

Pa spulson ki dadu di akordu ku M.G.L. c. 71 §37H, M.G.L. c. 71 §37H½ djobi pajina D6 ku pajina D7 di kel Manual li.

DISIPLINA PA STUDANTIS

Disiplina é responsabilidadi partilhadu di kaza ku skóla.

Lei Jeral di Massachusetts ta iziji pa Kumitê di skóla sta di akordu ku pulítikas skritu, régras y orientasons

ki ta sigi ku lei, ki podi rilasiona ku studu, disciplina, konduta y satisfason di tudu studenti, ô kualkér individu di mesmu tipu, ki sta matrikuladu na sistéma idukativu públiku.

Inplimentason di régras jeral di konduta é responsabilidadi di director(a) y di ménbrus di staff sertifikadu di kel skóla. Pa kela kontisi, staff di kada skóla di Distritu di Skólas ten ki dizenvolvi régras spisífiku, ki ta sigi lei y ki sta di akordu ku pulítikas di Distritu di Skólas pa ser mas spesífiku ora ki es rilasiona ku skólas spesífiku.

Objetivu di ason disiplinar é di ristabelesi bon konportamentu. Óra ki ason disiplinar ten ki aplikadu, el debi administradu ku justisa y ekuidadi inkuantu ki ta konsideradu kes situasons partikular di kada kazu di mou konduta di studenti.

Studentis ki viola kualkér orientason di konduta y kontrolu di studenti podi sufri un ason didiplinar.

Gravidadi, frekuénsia, y situasons di kada kazu ta dtermina kual métudu ki ta uzadu pa aplika kes orientason li.

Maioria di situasons ki ta iziji ason disiplinar podi rizolvedu na sala di aula ô na óra ki es kontisi ku un xamada di atenson firmi má razuavel, y/ô atraves di runion di prufisoris ku studenti y/ô pai ô mai ô inkaregadu di idukason.

Di manera a manti ekuidadi na ason disiplinar na distritu interu, tudu administradoris di skólas ta giadu pa orientasons di distritu pa disciplina studentis di nível báziku ku sikundariu na manera di difini mou konportamentu di studenti y di kria konsekuénsia pa sértus konportamentu di studentis. Ta speradu ma ason disiplinar ta ser progresivu, y ki suspensor di skóla ta uzadu komu último rikursu.

Si un parsi un situason ki ka sta na orientason skritu, ménbru di staff ta fazi kel ki el atxa ma é más sensatu y prufisional pa disidi di midjor fórmá.

REFERÉNSIAS LEGAL: M.G.L. Sesón 37H ku 37L di Kapitlu 71; M.G.L. Sesón 16 ku 17 di Kapitlu 76; Kapitlu 380 di Lei di 1993 y Normas di Kapitlu 766, S. 338.0 Massachusetts tanbê. Dipartamentu di Idukason, Orientason Sobri Disiplina di Studenti, 27 di Janeru di 1994.

RABISTA STUDANTI

Un studenti, si material pisoal, y si armariu podi rabistadu óra ki administradoris di skóla ten un suspeita fórti ma studenti teni algun matrial/objétu ilegal, proibidu ô di kontrabandu. Kualkér ô tudu material ilegal, proibidu ô kontrabandiadu ki atxadu ta konfiskadu. Studentis ki atxadu ku kes objétu ô material la ta sufri akuzason disiplinar i/ô kriminal.

ATIVIDADI DI GRUPU KRIMINOZU

Pa djuda manti skóla suguru y onji di violénsia, grupus kriminozu y kualkér di ses atividadi é proibidu na NBPS

skólas Baziku di akordu ku siginti:

A. Definison: Pur kauza di pulítika, un "grupu kriminozu" é kualkér grupu di tres ô mas algen ki ta mostra ô ta kumunika si rilason ku kel grupu y ki si propozitu ô atividadi ta inklui fazi atu ilegal or di violason di régras disiplinar di kada skóla Báziku, Intermédiu y Sikundariu di SPNB. Klubi, grupus, organizasons, i/ou ekipas atlétiku ki ta atrosinadu pa skóla ka ta konsideradu "grupu kriminozu" na kel pulítika li.

B. Proibison: Na kualkér aria ki ta kontroladu pa distritu di skólas, ô kualkér atividadi ki ta kunpanhadu pa impregadus di skólas di kel distritu li, studenti ka podi:

1. Bisti, teni, uza distribui, mostra, ô bendi kualkér ropa, joia, simblu, medalha, sinal, ô otu objétu ki ta mostra ma algen ta fazi parti di ô ta apoia kualkér grupu kriminozu.
2. Partisipa na kualkér atu, verbal ô nou, ki ta inklui jéstu ô mozada ô manifestason di apoiu ô ki ta mostra ma algen ta fazi parti di grupu di kualkér grupu.
3. Partisipa na kualkér atu ki ta apoia interesí di kualkér grupu kriminozu ô atividadi di grupu kriminozu, ki ta inklui, ma ka sô:
  - a. Pidi pa entra na, ô apoia kualkér grupu kriminozu.
  - b. Pidi kualkér algen pa paga pa "proteson" ô amiasa kualkér algen pa, di forma klaru ô nou, ku kualkér atu ilegal ô proibidu.
  - c. Pinta, skrebi, fazi tatuaji, ô fazi dizenhu grafiti, mensaji, simblu, ô sinal ki sta rilasionadu ku algen grupu kriminozu (ô mensaji na grafiti, simblu, sinal ki ka sta rilasionadu ku un grupu kriminozu, ma ki un algen podi pensa ma sta rilasionadu ku grupu kriminozu pamódi forma, tamanhu, ô kor) na propriedadi di skóla ô propriedadi pisoal.
  - d. Partisipa na violensia, storson, ô kualkér tipu di atu ilegal ô violason di pulítika di skóla. e. Pidi kualkér algen pa partisipa na violénsia fiziku kontra kualkér otu algen.

C. Violason: Studentis ki viola kel pulítika li podi suspendedu/spulsadu di skóla, y es podi sufri punison civil y kriminal tanbê.

c. 269 di LEI JERAL MASSACHUSETTS: UN LEI KI TA PROIBI PRÁTIKA DI INTIMIDASON

Seson 17. Kualkér algen ki organiza ô partisipa di krimi di intimidason sima sta difinidu li ta punidu ku un multa ki ka podi pasa mil dolar ô el podi prendedu na kaza di kureson pa un ténu ki ka podi pasa sen dia, ô tudu dôs, el podi dadu multa y prendedu.

"Intimidason" sima sta na kel seson li y na seson 18, signifika kualkér konduta ô práтика di inisiasion pa entra na kualkér organizason di studenti, ki podi ser na propriedadi públiku ô privadu, ki ta amiasa

siguransa fiziku ô saúdi mental di kualkér studenti ô otu algen di propozitu. Kel konduta la ta inklui xikota, sota, pui sinal, pui izersisiu forсаду, spuzison a ténpу, konsumu forсаду di kualkér kumida, bebida, dróga, ô kualkér otu substansia, ô kualkér tratamentu brutu ô atividadi fiziku forсаду ki podi ten mou efeitu na saudi fiziku ô siguransa di kualkér studenti ô otu algen, ô ki ta kauza txeu strési mental na studenti, ki ta inklui fika sen durmi ô diskansa, ô kauza izolason prulongadu.

Seson 18. Kualkér algen ki konxi kel otu algen ki foi vitima di intimidason sima sta difinidu na seson dizaséti y sta odja kel krimi ten, sen pui si kabésa ô otu algen na prigu, ki da kexa di kel krimi pa un autoridadi konpitenti más sedu pusível. Kualkér algen ki ka kexa di es krimi podi dadu multa ki ka podi pasa kinhéntus dolar.

INTIMIDASON

Pratika di "Intimidason" na Skólas Públiku di New Bedford ten ki proibidu.

Kualkér organizason ki é kulpadu di kel práтика li ta suspendedu di skóla pa réstu di anu letivu y di prósimu tanbê.

B. Kualkér algen ki konxi algun algen ki foi vitima di intimidason sima dja difinidu antis y sta na mumentu di krimi ten, sen pui si kabésa ô otu algen na prigu, ki da kexa pa autoridadi konpitenti más sedu pusível. Kualkér algen ki ka kexa kel krimi li pa un autoridadi konpitenti mas sedu pusível podi tradu di si puzison (orientador(a)) ku konsekuénsia ofisial di Supervizor(a) di skólas i/ô Kumitê di Skóla podi txoma-l (orientador(a) i/ô studenti) pa pusível spulson ô pa el dispensadu.

LEI JERAL MASSACHUSETTS k. M.G.L. Sec. 37H di 71

(a) Kualkér studenti ki atxadu na algun parti di skóla ô lugar patrosinadu pa skóla ô atividadi rilasionadu ku skóla, ki ta inklui atividadi disportivu, ku marijuana, kokaína, ku heroína, podi spulsadu di skóla ô di distritu di skóla pa diretora(a).

(b) Kualkér studenti ki agridi diretora(a), diretora(a) asistenti, prufisor(a), asistenti di prufisor(a) ô otu ménbru di staff di idukason di skóla ô di lugar patrosinadu pa skóla ô na atividadi rilasionadu ku skóla, ki ta inklui djogu disportivu, podi spulsadu di skóla ô di distritu di skóla pa diretora(a).

(c) Kualkér studenti ki akuzadu ku violason di paragrafu (a) ô (b) podi notifikadu di forma skritu, y si pai ku mai/inkaregadu(s) di idukason tanbê, di un opurtunidadi di ten un runion; ki ta dadu, má, studenti ku si pai ô mai/inkaregadu(s) di idukason podi riprzentadu, y es ta ten opurtunidadi di aprimenta prova ku tistimunha na runion ku diretora(a) tanbê.

Dipos di kel runion, un diretora(a) podi, di akordu ku si kritériu, disidi suspendi inves di spulsa studenti ki el determina ma viola paragrafu (a) ô (b).

Pai ku mai ô inkaregadu di idukason di kualkér studenti ki spulsadu di distritu di skóla di akordu ku kes

régra li, ten direitu di pidi un rikursu pa Supervizor(a). Studanti ki spulsadu y si pai ô mai/inkaregadu(s) di idukason debi dadu dés dia a partir di dia ki spulson pa manda si rikursu pa Supervizor(a) di skolas. Studanti ku si pai ku mai/ inkaregadu(s) di idukason ta ten direitu a resebi orientason na runion na frenti di Supervizor(a).

Asuntu di rikursu ka ta limita sô a diterminason di faktus si studenti viola kualkér klázula di kel seson li.

(e) Óra ki studenti spulsadu di akordu ku régras di kel seson li, nihun skóla ô distritu di skóla dentu di Kumunidadi debi pididu pa seta kel studenti ô da-l algun sirvisu di idukason. Si kel studenti kandidata pa otu skóla ô distritu di skóla, Supervizor(a) di kel distritu di skóla pa undi kandidatura bai podi pidi Supervizor(a) di distritu di skólas ki kel studenti staba un diklarason sobri razon ki kel studenti spulsadu di si antigua skóla.

LEI JERAL MASSACHUSETTS k. M.G.L. Sec. 37H½ di 71

(1) Óra ki fazedu un kexa di krimi di dilinkuénsia kóntra studenti, director(a) di skóla ki studenti sta matrikuladu podi suspende-l pa un ténpa ki el atxa más apropiadu si director(a) konsidera ma prizénsa di studenti na skóla ta prujudika bon funzionamentu di skóla. Studanti ki spulsadu y si pai ô mai/inkaregadu(s) di idukason debi resebi un notifikason sobri akuzason kóntra studenti y pamódi ki el suspendedu antis di suspenson komesa. Studanti tanbê ta resebi un notifikason di si direitu di pidi un rikursu y módi ki el podi pidi rikursu pa kel suspenson; ma, kel spulson ta kontinua ativu antis di kualkér runion di rikursu fazedu ku Supervizor(a).

Studenti debi ten direitu di pidi supervizor(a) un rikursu di suspenson.

Studenti ku pai ô mai/inkaregadu(s) di idukason ten sinku dia dipos di data ki suspenson ta komesa pa notifika Supervizor(a) atraves di nota skritu di ses pididu di rikursu di suspenson. Supervizor(a) debi fazi runion ku studenti ku pai ô mai/inkaregadu(s) di idukason dentu di tres dia dipos di dia ki es fazi pididu di rikursu kontra suspenson. Studanti ku si pai ku mai/ inkaregadu(s) di idukason ta ten direitu a orientason na runion na frenti di Supervizor(a). Supervizor(a) debi ten autoridadi sufisienti pa anula disizon ô muda disizon di director(a), ki ta inklui rakumenda algun prugrama di idukason alternativu pa studenti. Supervizor(a) ten sinku dia dipos di runion pa da si disizon di rikursu. Kel disizon debi ser disizon final di distritu di skólas di munisípiu, sidadi, ô rijion sobri suspenson ô spulson.

(2) Óra ki studenti kulpadu di krimi ô el ten un julgamentu ô óra ki el ten entrada na tribunal ki el konsideradu kulpadu di kel krimi ô dilinkuénsia, director(a) di si skóla podi spulsa-l si é konsidera ma si prizénsa di studenti ta prujudika sériamenti bon funzionamentu di skóla. Studanti ki spulsadu y si pai ô mai/inkaregadu(s) di idukason debi resebi un notifikason sobri akuzason kóntra studenti y pamódi ki el spulsadu antis di spulson komesa. Studanti ku si pai ô mai/inkaregadu(s) di idukason podi resebi in notifikason skritu di si direitu di pidi un rikursu y prosésu di pidi rikursu pa kel suspenson; má, kel spulson ta kontinua ativu antis di kualkér runion di rikursu fazedu ku Supervizor(a).

Studenti debi ten direitu di pidi un rikursu kóntra suspenson pa Supervizor(a).

Studenti ta ten sinku dia dipos di data ki suspenson ta komesa pa notifika Supervizor(a) atraves di nota skritu di si pididu di rikursu kóntra spulson. Supervizor(a) debi fazi runion ku studenti ku pai ô

mai/inkaregadu(s) di idukason dentu di tres dia dipos di dia ki es fazi pididu di rikursu kontra suspenson. Na reunion, studenti y si mai ku pai/inkaregadu(s) di idukason debi ten direitu di aprizenta dipoimentu oral y skritu ta difendi studenti, y es debi ten direitu a un orientador(a).

Supervizor(a) debi ten autoridadi sufisienti pa anula disizon ô muda disizon di diretor(a), ki ta inklui rakumenda algun prugrama di idukason alternativu pa studenti. Supervizor(a) ten sinku dia dipos di reunion pa da si disizon di rikursu. Kel disizon debi ser disizon final di distritu di skolas di munisípiu, sidadi, ô rijion sobri suspenson ô spulson.

LEI JERAL MASSACHUSETTS k. M.G.L. Sec. 37H^¾ di 71

Seson 37H3/4. (a) Kel seson li debi rigula suspenson y spulson di studentis ki sta matrikuladu na skolas pùbliku di kumunidadi ki ka akuzadu di violason di subseson (a) ô (b) di seson seson 37H ô ku krimi di akordu ki seson 37H1/2.

(b) Kualkér diretor(a), supervizor(a) ô otu algen ki ta toma disizon na reunion ku studenti ô audiensia, óra ki el ta disidi konsikuensia pa studenti, debi kritériu; konsidera otus forma di pui studenti ta involvi más txeu na si prusesu di aprendizaji; y ivita spulson ti ki kes otu konsikuensia dja uzadu.

(c) Pa kualkér suspenson ô spulson na kel seson li, diretor(a) di skola na undi ki studenti sta matrikuladu, ô mandatariu, debi da studenti ku si pai ô mai ô inkaregadu di idukason, un avizu di akuzason ô spulson na Ingles ô na lingua prinsipal ki ta faladu na kaza di studenti. Studenti debi resebi un notifikason skritu y debi ten opurtunidadi di ten un reunion ku diretor(a), ô si mandatariu, pa konbersa sobri akuzason kontra el y pamódi ki el suspendadu ô spulsadu antis di suspenson ô spulson komesa. Diretor(a), ô si mandatariu, ten ki sertifika ma pai ô mai ô inkaregadu di idukason di studenti ta sta na kel reunion tanbê, ja ki kel reunion podi kontisi sen mai ku pai ô inkaregadu di idukason sô si diretor(a), ô si mandatariu, ta konsigi mostra ma el tenta inklui pai ô mai ô inkaregadu di idukason na reunion. Dipartamento debi divulga régra ku orientasons sobri responsabilidadi di diretor na subseson y prusidimentus ki ta inklui pai ku mai na reunion di spulson di studenti, audiénsia, intrevista na kel subseson li.

(d) Si un disizon di suspendi ô spulsa studenti fazedu na kel reunion, diretor(a), ô mandatariu, debi atualiza notifikason di suspenson ô spulson pa analiza reunion ku studenti. Si un studenti dja suspendedu ô spulsadu pa mas ki 10 dia di aula pamódi un infrason ô pa mas ki 10 dia djuntadu pa munti infrason na un anu letivu, kel studenti ku si pai ô mai o inkaregadu di idukason podi resebi, un notifikason na Ingles ô na lingua ki es ta fala na kaza sobri direitu ki es ten di pidi rikursu y manera ki es podi faze-l na ora ki dadu disizon di suspenson ô spulson; ma, suspenson ô spulson ta kontinua antis di kualkér reunion di rikursu fazedu. Diretor(a) ô si mandatariu podi notifika supervizor di forma skritu, ki ta inklui, ma ka sô, atraves di dispuzitivu iletróniku, di kualkér suspenson di skola di un studenti ki sta na jardin ti 3ª klasi pa kel suspenson podi komesa. Kel notifikason debi diskrevi alegadu mou konportamentu di studenti y kes razon ki pui studenti suspendedu di skola. Pa objetivus di kel seson li, "suspcion di skola" debi signifika ason disiplinar ki autoridadis di skola aplika pa tra studenti di atividadis di skola pa 1 dia ô mas.

(e) Studenti ki suspendedu ô spulsadu di skola pa más di 10 dias konsikutivu di skola pa un violason ô más di 10 dia di aula akumuladu pa munti violason na kualkér anu letivu debi ten direitu di pidi rikursu pa suspenson ô spulson pa supervizor(a). Studenti y si pai ku mai ô inkaregadu di idukason ten ti 5 dia dipos di data di suspenson ô spulson pa skrebi un pididu di rikursu; ja ki studenti ô si pai ô mai ô inkaregadu di idukason podi pidi i, si es pidi, es ta dadu un prolongamentu ki podi bai ti 7 dia. Supervizor(a) ô mandatariu debi fazi un reunion ku studenti y ku si pai ku mai ô inkaregadu di idukason entri 3 dia di aula dipos di pididu di rikursu; já ki studenti ô si pai ô mai ô inkaregadu di idukason

podí pidi i, si es pidi, es podí dadu un prulongamentu ki podí bai ti 7 dia; así, alén di kela, supervizor(a), ó mandatariu, podí fazi runion sen un pai ó mai ó inkaregadu di idukason si supervizor(a), ó kel mandatariu, fazi bon sforsu pa teni kel pai ó mai ó inkaregadu di idukason na runion. Studenti y si mai ku pai/ inkaregadu(s) di idukason debi ten direitu di aprimentu, oral y skritu ta difendi studenti, analiza tistimunhas, y es debi ten direitu a un orientador(a). Supervizor(a) ten ti sinku dia dipos di runion pa da si disizon di rikursu. Disizon sobri suspenson ó spulson debi ser disizon final di distritu di skólas.

(f) Ninhun studenti ka debi suspendedu ó spulsadu di un skóla ó distritu di skólas pa un periudu ki ta pasa 90 dia di aula, ki ta komesa konta désdi pruméru dia ki studenti tradu di un skóla.

PULÍTIKA DI SPULSON DI STUDANTI

Si un rakumendason di spulson di skóla konsideradu nisisariu, Diretor(a) ku auditor di runion ta sigi orientason [JGD/JGE] sobri suspenson pa marka y fazi un runion ó audiénsia, a menus ki:

1. Un auditor(a) imparsial, ki podí ser un impregadu(a) di Kumitê di Skólas, má ki ka ta trabadja na kel skóla ki studenti sta matrikuladu, ta ben mandadu pa supervizor(a) ó pa si mandatariu pa fazi runion ó audiénsia; y
2. Tudu tistimunhas ki aprimenta ses dipointmentu kóntra studenti ta ben sta prizenti na runion ó audiénsia. Studenti, si pai ku si mai ó inkaregadu(s) di idukason, y si adivogadu(a) ta dexadu izamina kes tistimunha; i
3. Un gravason ó transkrison verbal di runion ta ben fazedu y un kopia ta sta dispunível pa studenti óra ki el pidi sen paga nada.

Pa aplika spulson, painel di runion ó audiénsia ten ki diskubri ma:

1. Ma studenti viola régra di konduta di studentis pelu menus trés (3) bes na un anu letivu y ki kada violason éra sériu sufisienti, si ka diskubridu ninhun violason, ki ta leba a suspenson; ó
2. Ma prizénsa di studenti na skóla podí amiasa siguransa fiziku di otu algen ó kauza interferénsia gravi na direitu di kes otu algen kontinua ta studa.
Ma ninhun spulson ka debi pasa final di anu letivu ki kes atu ki ta kauza kel spulson kontisi.

Na kualkér kazu ki painel di runion disidi aplika spulson, studenti ta ten direitu di pidi un rikursu pa Kumitê di Skólas Públiku di New Bedford. Kel runion ta fazedu un simana dipos di pididu di rikursu.

Kumitê di Skólas di New Bedford, óra ki el ta fazi runion ó audiénsia di rikursu, el ta djobi si ten prova sufisienti pa atxa ma alegadu violason(s) kontisi y si kel punison ki aplikadu foi kel midjor pa kel violason(s).

S. 40, KAPITLU 272 PERTURBASON DI RUNION DI SKÓLA Ó PÚBLIKU

Kualkér algen ki interonpi ô perturba runion di skóla ô algen pa un objetivu legal debi prendedu pa menus di un mes ô dadu un multa ki ka ta pasa 50 dolar; má si, kualkér algen ki kondenadu dós bes pa un violason na kel seson li na menus di un anu, dipos el torna viola kes kláuzula li na anu siginti el ta prendedu pa un mes, y kondenason di prizon ka podi suspendedu.

Kurijidu pa s. 1 di k.463 di St. di 1969.

PROIBISON DI UZU DI TABAKU

Seson 37H di Lei di Mudansa na Idukason di 1993 ta "proibi uzu di kualkér prudutu di tabaku na skólas, patiu di skóla, na transporti di skóla pa kualkér individu, ki ta inlkui funzionarius di skóla."

Kel lei la komesa ta aplikadu Sêxta-fêra, 18 di Junhu di 1993 y pur isu, ningen KA TA dexadu fuma na Ninhun parti, aria, ô patiu di skóla.

DISIPLINA y STUDANTIS KU DIFISIÉNSIA

Tudu studenti ten ki kunpri izijénsia di konportamentu ki ta pididu na kel manual li. Y pa kes proteson na prusésu obrigatóriu ki ta pagadu pa tudu studentis, Lei di Idukason pa Pisoas ku Difisiénsia y kes orientason rilasionadu ta iziji más kláuzulas di Lei di Idukason pa Pisoas ku Difisiénsia ku orientason ta iziji pa pui más kláuzulas pa studentis ki kualifika pa resebi sirvisus di idukason spesial ô ki konxedu pa distritu di skóla ô ki ten un razon pa sabi podi ser ilijível pa kes sirvisu la. Studentis ki atxadu ku un difisiénsia ki ta limita txeu ses atividadi di vida, sima sta difinidu na §504 di Lei di Riabilitason, ten, normalmenti, proteson más txeu na prusésu antis di dadu kualkér punison ki ta tra-s di skóla pa más ki dés (10) dia ô óra ki ten un padron di suspenson di kurtu prazu ki ta pasa (10) dia na un anu letivu. Kes prósimu izijénsia adisional li ta aplika a disciplina studentis ku difisiénsia:

(1) Prugrama di Idukason Individualizadu - IEP pa tudu studenti ki selecionadu pa idukason spesial ô sirvisu di kel tipu la ten ki indika si podi speradu ma studenti ta konporta di akordu ki kódigu di konduta di skóla ô si kódigu ten ki mudadu pa aborda nisidadi di studenti.

(2) Studentis ku difisiénsia podi tradu di ses prugrama di idukason ti un ténu másimu di dés (10) dia di aula sô ma kel punison ta aplikadu pa tudu studenti. Antis di un studenti ku difisiénsia spulsadu di si prugrama pa más ki dés (10) dia di aula sigidu na un anu letivu ô el dadu padron di spulson di "mudansa di kolokason", adminstradoris di skóla, pai ku mai/inkaregadu(s) di idukason y membrus relevanti di PII di studenti ô Ekipa 504 ta riuni pa dtermina rilason entri difisiénsia di studânti ku kel konportamentu (determinason di manifestason). Na maioria di bes, na runion disiplinar di suspenson pa más ki (10) dia di aula na un anu letivu, sirvisu di studenti ki ta resebi sirvisus di akordu ku PII debi ten direitu di resebi sirvisus ki Ekipa atxa ma é importanti pa da-l djuntu ku un idukason públiku, apropiadu y di grasa duranti ténu di kel suspenson. Na Seson 504, studentis ka ten direitu a sirvisus si ekipa atxa ma konduta ka foi un manifestason di si difisiénsia.

(3) Si adminstradoris di skóla, pai ku mai/inkaregadu(s) di idukason y ménbrus relevanti di Ekipa IEP ô

504 di studenti ta determina si konduta foi un manifestason di si difisiénsia, skóla podi kastiga studenti di akordu ku prusidimentus y ku punisons ki podi aplikadu pa tudu studentis má ta kontinua ta da idukason públiku apropiadu y di grasa pa kes studentis ku IEPs. Eikpa di PII ô 504 di studenti ta ben identifika kes sirvisu nisisariu pa da studenti un idukason público, apropiadu duranti ténpa di suspenson, fazi rivizon di kualkér planu di intervension di konportamentu ô, óra ki nisisariu, fazi un avaliason funsional di konportamentu.

(4) Si adminstradoris di skóla, pai ku mai/inkaregadu(s) di idukason y ménbrus relevanti di IEP di studenti ô Ekipa 504 ta determina si konduta foi un manifestason di difisiénsia di studenti, studenti ka ta tradu ô spulsadu di kel prugrama idukasional ki es sta na el pamódi kel konduta (a menus ki konduta ta involveba arma, dróga, ô kauza algun lizon gravi na otu algen) ti ki IEP ô Ekipa 504 dizenvolvi, y pai ku mai ô inkaregadu di idukason konkorda ku, nóvu kolokason di studenti ô a menus ki Distritu ten órdi di tribunal ô di Gabineti di Rikursu di Idukason Spesial (GRIS) ta autoriza mudansa na kolokason di studenti. Na es runion li, Ekipa di studenti debi tanbê analiza, y fazi mudansa nisisariu na, kualkér planu di intervension di konportamentu ô fazi un avaliason funsional di konportamentu.

(5) Si un studenti ku difisiénsia ten ô uza dróga ilegal, bendî ô pidi substansia kontroladu, ten un arma, ô kauza un lizon gravi na otu algen dentu di algun parti ô tiritóriu di skóla, Distritu podi manda studenti pa un Kolokason Pruvizóriu di Idukason Alternativu (IAES) pa másimu di korénta-y-sinku (45) dia di aula. Un Auditor di tribunal ô di BSEA tanbê podi ordena kolokason di studenti ki aprizenta txeu probabilidadi di lizaciona el mē ô otu algen pa un lugar puvizóriu adekuadu pa másimu di korénta-i-sinku (45) dia di aula.

PULÍTIKA DI KONDUTA DI STUDANTIS DI SKÓLAS PÚBLIKU DI NEW BEDFORD

Kumitê di Skólas ten intenson di ki skólas públiku di New Bedford djuda studentis atinji dizenvolvimentu másimu di kunhisimentu individual, abilidadi, konpiténsias, y pa es prendi padrons di konportamentu ki ta faze-s ser responsavel, y bons sidadon di sosiedadi.

Kumitê debi, na mumentus diferenti, aprova régras di konduta pa studentis ki debi ser klaru y fla kual tipus di konportamentu ki ka debi setadu na propriedadi ô na kualkér parti di skóla.

Debi ser responsabilidi di Supervizor(a) di sertifika ma kopias di régras di konduta di studenti ki aprovaldu pa Kumitê na skólas ta mostradu na paredis di kada skóla y ki ta ten kopia dispunível, di grasa, pa tudu rizidenti di New Bedford ki sta interesadu.

MÓVEL/ DISPUZITÍVU ILETRÓNICO

Skólas Públiku di New Bedford ta promovi uzu di Teknolojia komu un anbienti ifetivu pa aprendizaji. Má, di akordu ku módi ki uzu sen kontrolu di móvel y di otus dispuzitivu iletróniku pisoal podi afeta inisinu y aprendizaji ô, orientasons ta aplikadu na Junhu di 2015 na mumentu ki kel pulítika li ta fazedu rivizon.

1. Móvel ku dispozitívu iletróniku pisoal ten ki disligadu y ka sta vizível duranti skóla.

Manda mensaji é proibidu. Kontatu ku pai ô mai y inkaregadu(s) di idukason duranti skóla podi kontisi atraves di skritóriu. Móvel podi uzadu dipos ki aulas finda.

2. Dispuzitivu iletróniku ki mestedu pa objetivu idukasional y/ô nisidadi individual di un studenti podi uzadu na sala di aula ku autorizason di prufisor/ménbru di staff supervizor.

Konsekuénsias:

PRUMÉRU OFÉNSA: Studentis ta panha ses movel/dispuzitivu dipos di skóla

SIGUNDU OFÉNSA: Pai ô mai/inkaregadu di idukason ten ki toma ses móvel/dispuzitivu.

TIRSERU & OFÉNSAS SIGINTI: Runion ku Pai ô Mai/Inkaregadu di idukason ku studenti ta kontisi.

Administrason di Skóla ta spéra ma tudu studenti ta kunpri kes orientason li. Studentis ki ka obedesi kes orientason di kel pulítika li podi sufri konsekuénsias ki sta na manual di studenti.

Skólas Públiku di New Bedford ka ta responsabiliza pa ninhun dispuzitivu ki furtadu ô perdi na ninhun situason.

ASÉSU A RIKURSUS DIJITAL

Kumitê di Skólas ta apoia direitu di studentis, di impregadus, y di ménbrus di kumunidadi pa ten asésu razuavel a munti formatu di informason y ta akridita ma é responsabilidadi di uzuarius di uza kel priviléjiu li di midjor manera.

Prusidimentus y Orientasons di Siguransa

Supervizor(a), djuntu ku Diretor(a) di Teknolojia, podi dizenvolvi y implimenta prusidimentus pa da orientason pa asésu a rikursus dijital. Orientasons debi fala sobri supervizon di prufisor(a) di módi ki studenti ta uza konputador ô tablet, uzu étiku di rikursus dijital y problémas di privasidadi vérsus rivison administrativu di kontiudu y komunikason dijital. Y, orientason, debi proibi utlizason di rikursus dijital pa atividadis proibidu ô ilegal y uzu di otu prugramas ki ten potensial di straga ô dana prugramas ô kontiudu.

Mididas di siguransa na internéti debi implementadu pa sta di akordu ku:

- Kontrola asésu di menór a material inapropiadu na internéti sima sta difinidu pa Lei di Proteson di Kriansa na Internéti (CIPA) y di Lei di Proteson di Privasidadi Online di Kriansa (COPPA);
- Siguransa y proteson di kriansas menór óra ki es ta uza email, prugrama di manda mensaji, y otus forma iletróniku di komunikason dirétu.
- Privini asésu sen autorizason, ki ta inklui invazon, vírus, ku otu atividadi ilegal di kriansas menór;
- Divulga sen autorizason, uza y spadja informason pisoal di kriansas menór.

Distritu di Skólas debi da un avizu públiku pa fala y kumunika sobri mididas di siguransa na internéti.

Uzu Dijital Konpitenti

Tudu studenti y skóla debi konkorda y sina formulariu di Uzu Dijital Konpitenti antis di studenti ô

ménbru di staff dadu asésu indipendentí a rikursus dijital y di redis di distritu. Kel formulariu ki ta izijidu, ta mostra orientasons pa uza rikursus dijital y redis di distritu, debi sinadu pa pai ô mai ô inkaregadu di idukason legal di kriansa menor (kes ki ten menus di 18 anu di idadi) y pa studanti tanbê. Kel dokumentu li debi guardadu sima un dokumentu legal, vinkulativu. Pa muda ô risindi kel akordu, pai ô mai/inkaregadu di idukason di studanti (ô studanti ki ten más ki 18 anu di idadi) ten ki manda Diretor(a) di Teknolojia un pidi skritu.

Uzu pa Inpregadus

Inpregadus podi uza email di distritu, dispuzitivu di ditritu, ku redi di distritu sô pa objetivus ki sta dirétamenti ligadu ku objetivus idukasional.

Uzu pa Kumunidadi

Pamódi rakumendason di Supervizor(a) djuntu ku Diretor(a) di Teknolojia, distritu debi determina óra y kual konputador, prugrama, y sistéma di asésu a informason ki ta sta dispunível pa kumunidadi uza. Tudu vizitanti ta insertivadu a, y ten ki konkorda ku Pulítika di Asésu a Rikursus Dijital di distritu antis di es asesa redi di distritu.

Inkunprimentu di Régras y Responsabilidadi pa Stragu

Pisoas ki nega sina dokumentus di Uzu Dijital Konpitenti ô algen ki viola régras di distritu ki ta rigula uzu di teknolojia ô redis di distritu podi perdi direitu di uza ô limitadu uzu di ekipamentu, prugrama, sistéma di asésu, ku redi.

Si propriedadi di distritu perdi, furtadu, stragadu, ô vandalizadu enkuantu algen staba ta uza-l, kel algen debi paga distritu pa konpu ô substitui kel propriedadi.

REFERÉNSIAS LEGAL:47 USC § 254

Aprovadu/Revizadu/Atualizadu: 10/24/2016

PULÍTIKA DI UZU DIJITAL KONPITENTI

Objetivu

Kumitê di Skolas ta rikonhesi ma studentis ta mesti sta priparadu pa kontribui pa y sobrisai na un kumunidadi konektadu y global. Pa konsigi kela, distritu ta kontinua ta da studenti instruson ki ta dizenvolvi konjuntu di abilidadis di sidadania dijital pa uza teknolojia sima un feraménta. Teknolojia di Informason ku Kumunikason sta integradu komu parti di nos kuríkulu atravas di disiplinas y klasi di akordu ku nível di dizenvolvimentu di studentis y di akordu ku padrons y Kuadru di Kuríkulu di Massachusetts, ki ta inklui djobi kunhisimenti y intendimentu; pensamentu krítiku y abilidadi di rizolvi prublémas; kapasidadi di obi, kumunika, y interaji di manera ifetivu; y partisipa y konpiti na un anbienti

global.

Dispunibilidadi

Supervizor(a) ô si mandatariu podi implimenta, kontrola, y avalia sistéma/redis di distritu di akordu ku objetivus idukasional.

Tudu uzuariu ten ki sabi ma uza dispuzitivu dijital, pisoal ô di skóla, y redi di distritu é un priviléjiu y ki óra ki el sa ta uza-s di akordu ku orientasons di Distritu di Skólas es ta kontinua ta uzufriu di kel priviléjiu la.

Supervizor(a) ô si mandatariu podi dizenvolvi y implimenta orientasons administrativu, prusidimentus, akordus di uzuariu ki ta sigi lei y pulíтика, ki podi inklui má ka sô:

- Dispuzitivus dijital, prugramas, ku redis debi uzadu na skóla pa objetivus y atividadis idukasional.
- Informason pisoal di un individu (ki ta inklui numeru di tilifóni/móvel di kaza, morada di kureiu, ku kódigus) y di otus algen ten ki mantedu privadu.
- Individus debi mostra ruspetu pa ses kabésa y pa otu algen óra ki es ta uza teknolojia ki ta inklui redi sosial.
- Uzuarius debi rikonhesi ideias y trabadju di otus
- Uzuarius debi da kexa di mau uzu di teknolojia imidiatamenti

Kes prusidimentus li debi fazedu rivizon anualmenti pa administrason di distritu djuntu ku studentis ku prufisoris y kria un pontu di partida pa inxina y aprendizaji sobri tópicus sima siguransa na internéti, sidadanía dijital, y uzu étiku di teknolojia.

Aprovadu/Revizadu/Atualizadu: 10/24/2016

PREVENSON y INTERVENSON KONTRA BULLYING

Na dia 3 di Maiu di 2010 Governador Patrick sina un Lei Sobri Bullying na skólas (M.G.L. c. 71, § 370). Kel lei ta proibi bullying y vingansa na skólas públiku y privadu, y ta iziji ki distritus di skólas toma mididas sértu pa aborda kazus di bullying.

Skóla ô distritu ta spéra ma studentis, pai ku mai ô inkaregadu di idukason, y otus ki odja ô ki fika ta sabi di algun kazu di bullying, asédiu ô vingansa ki ta involvi un studenti ta bai da kexa na diretor ô na si mandatariu. Kexa podi fazedu di fórmá anónimu, y investigason ta komesa, má ninhun ason disiplinar ka ta aplikadu kóntra alegadu agresor sô pamódi fazedu un kexa anónimu kóntra el. Studentis, pai ku mai ô inkaregadu(s) di idukason podi pidi apoiu di un ménbru di staff pa fazi un kexa skritu. Studentis ta dadu manera prátku, siguru, y di akordu ku ses idadi pa fazi kêxa y papia di kazu di bullying ku ménbru di staff, ô ku diretor(a) ô si mandatariu, ô supervizor ô si mandatariu óra ki diretor(a) ô diretor(a) asistenti é alegadu agresor.

Kes definison siginti tradu dirétamenti di M.G.L c. 71, §370.

Agresor é un studenti ô ménbru di staff di skóla ki partisipa na bullying, bullying online, ô vingánsa kóntra algun studenti.

Bullying, sima sta definidu na M.G.L. c. 71, § 370, é óra ki un ô más studentis ô un ménbru di staff di skóla uza y ripititi uzu di algun speson skritu, verbal, ô iletróniku ô atu ô jéstu fíziku ô kualkér konbinason di kes la, kóntra un vitima ki:

- i. ta kauza danu fíziku ô imosional na vitima ô propriedadi di kel vítima;
- ii. ta dexa vítima ku medu di el maguadu ô di si propriedadi stragadu;
- iii. ta kria un ambienti agresivu na skóla pa vítima;
- iv. ta viola direitus di vítima na skóla; ô
- v. ta interonpi prusésu di idukason materialmenti y sériamenti ô ta interonpi bon funsionamentu di skóla.

Bullying Online é bullying ki ta fazedu atraves di teknolojia ô dispuzitivus iletróniku sima tilifóni, móvel, konputador, ku internéti. Ta inklui, má ka sô, email, mensaji, sms, ku publikason na internéti. Djobi na M.G.L c. 71, § 370 pa definison legal di bullying online.

Asédu ta inklui, má ka sô, konduta óra ki sobri séksu (género) di algen, rasa, kor, nasionalidadi orijinal, rilijion, idadi, difisiénsia ô orientason seksual y óra ki kel konduta ka é benvindu pa kenza ki sa sufri kel atu. Pa da kazu di bai da kexa, asédu ten ki ser gravi, persistenti, ô frekuenti sufisienti pa afeta idukason di kel studenti óra ki el kria un ambienti agresivu, amiasador ô ki ta dexa vítima na brugónha. Pa kes kazu ki kontisi un bes konsideradu asédu, es ten ki ser gravi. Pa más informason, odja Pulítika di FPS 5147.

Lokal di Konflitu kualkér lugar na skóla ô na vólta di skóla undi bullying/asédu ta kontisi txeu.

Anbienti Agresivu, sima sta definidu na M.G.L. c. 71, § 370, é un situason na undi bullying ta kontamina anbienti skolar ku txeu intimidason, gozu, ô insultu ki é gravi y frekuenti sufisienti pa altera kondison di idukason di studenti.

Vingansa é kualkér tipu di intimidason, diskontu, ô asédu dirétu kóntra un studenti ki dja kexaba di sufri bullying ô asédu antis, ki da informason duranti un invistigason sobri bullying ô asédu, ô ki odja ô ten informason válidu sobri algun kazu di bullying ô asédu.

Staff ta inklui, má ka sô, idukadoris, administradoris, orientadoris, infermeru(a)s di skólas, trabadjadoris di kantina, guardas, kondutoris di autokaru, orientadoris di atividadis extra-kurikular, staff di apoiu, ô kualkér impregadu ki ka é sertifikadu.

Vítima un studenti ki dja sufri bullying, berbullying online, asédu, ô vingansa.

ASÉDIU ENTRI STUDANTIS

Asédu entri studentis ka ta toleradu na Skólas Públiku di New Bedford. Kel pulítika ta sta ativu inkuantu

studentis sta na skóla, na propriedadi di Distritu di Skólas ô propriedádi di Skólas Públiku di New Bedford, na otokaru di skólas, ô inkuántu es sta prizenti ô ta partisipa na kualkér atividadi di skóla.

Asédui ki é proibidu pa Skólas Públiku di New Bedfor ta inklui, má ka sô, asédui pamódi rasa, séksu, fê, identidadi di jéneru, spreson di jéneru, abilidadi di fala Ingles, asendénsia familiar, rilijion, kor, nasionalidadi orijinal, rilijion, orientason seksual, studu civil, ô difisiénsia. Studentis ki ten konportamentus ki ta viola kel pulítika li podi sufri ason disiplinar ki podi inklui suspenson/spulson di skóla.

Asédui signifika konduta di natureza verbal ô fiziku ki ten propózitu di dexa studenti ku burgónha, ajitadu, perturbadu ô inkomodadu óra ki:

- Sufri kes konduta la podi afeta idukason di studenti ô si partisipason; na prugramas, ô atividadis di skóla di manera klaru ô nou;
- Sufri ô nega sufri sufri kes konduta la pa studenti podi uzadu pa toma disizons ki ta afeta kel studenti, ô;
- Kel konduta la ten objetivu di interfiri ku dizinpenhu di studenti ô kria un ambienti di aprendizaji amiasador ô agresivu.

Asédui sima sta difinidu di riba podi inklui, má ka sô:

- Ásédui ô abuzu verbal, fiziku ô skritu (ki ta inklui mensaji, publikason na blog, ô otu métudu teknolójiku);
- Komentariu humilhanti ripititu;
- Amiasa klaru ô nou sobri nóta, konkistas di algen ô otu asuntu di skóla.
- Piada, stórias, ô atividadi humilhanti kóntra studenti.

Skólas Públiku di New Bedford ta investiga tudu alegason di asédui di forma rápido y razuável. Diretor(a) di kada skóla ta ser responsavel pa lida ku tudu kexa di studentis sobri alegadu asédui.

Vingansa kóntra un studenti, pamódi el kexa di un kazu di asédui ô djuda ô partisipa na investigason di asédui ô na prosésu, tanbê é proibidu. Studentis ki dadu kónta ma vinga kóntra algun otu studenti y viola kel pulítika li ta sufri ason disiplinar ki podi inklui suspenson/spulson di skóla.

Supervizor(a) ta dizenvolvi orientason administrativu ku prusidimentus pa implementason di kel pulítika la.

ORIJEN: MASC

REFERÉNSIAS LEGAL: M.G.L. 151B:3A

Titlu VII, Seson 703, Lei di Direitus Sivil di 1964 sima korijidu
orientason BESE 603 CMR 26.00

REFERÉNSIAS: "Palavras ki ta Maxuka," Publikason di Kuadru di skólas di Mérka, Setémbru di 1999 Redi di Pulítika Nasional di Idukason, NSA

UZU DI GRAVASON DI VÍDIU PA OBJETIVUS DISIPLINAR DI SKÓLA

Skólas Públiku di New Bedford ta uza gravason di vídiu pa kontrola kes algen ki ta entra skóla, algun parti di fóra di skola, pa kontrola salas di aula ku koridor na skólas sikundariu, y pa kontrola konportamentu na alguns otokaru.

KUIDADU KU PROPRIEDADI PRIVADU

Kada studenti é responsavel pa si propriedadi ô material. Txeu dinhéru, jóia karu, ku dispuzitivu iletróniku debi dexadu na kaza.

Si studenti ten ki trazi txeu dinheru ô un objetu di valor pa skóla, skóla ta rakumenda ki studenti leba pa Skritóriu Prinsipal pa guardadu di forma suguru ti ki el sai di skóla.

Tudu studenti ta konsedadu a dexa ses objétu di valor ku ses prufisor(a) di Idukason Fízika ki ta guarda-s es ti ki es sai di aula. skólas Sikundariu di New Bedford ka ta responsabiliza pa ninhun objétu ki furtadu ô ki perdi.

KUIDADU KU PROPRIEDADI DI SKÓLA

Propriedadi di skóla é propriedadi di kada studenti. Studentis debi trata propriedadi di skóla ku sima es ta trata ses propriedadi.

Studentis debi ten orgulhu di manti koridor ku kanpus linpu y bota lixu na kontendor ki ta sirbi pa kela.

Studentis ka debi skrebi na méza, armariu, y otus kuzas. Kes ekipamentu la é káru y es ta fika disgastadu ku uzu normal di dia a dia. Já ki skóla ta opera ku un orsamentu riduzidu, studentis podi djuda na parti gastu pa es, ses familia, ku pagadoris di impostu.

BISTIMÉNTA

Ta speradu ma studentis ta sta linpu y ben bistidu y ki es ta bistri ropa ki ka ta distrai kes otu studenti ô ménbrus di staff. Kes ropa siginti li ka podi bistidu na skólas:

- Kamiza ki ten linguaji ô algun dizenhu vulgar
- Ten ki tomadu kuidadu ku tipus di sapatu ki ta uzadu. Tamanku, sandalia, xinelu y sapatu ku sola altu podi ka ser suguru.
- Xapeu, lénsu, ô otu tipu di bistiménta pa kabésa
- Korenti grandi, pircing, ô otu tipu di asesóriu ki podi kauza lizon ô da pankada
- Unha falsu

- Vistuariu ki ta motra parti di korpu inadekuadu (dikoti, sintura, petu, koxa, y otus parti.), sima kamiza di trenu, topi, mini kalsa, kai kai

Seson 3: Transpórти, Óra di Txiga y Dispénsa

Pulítika Universal di Siguransa na Otokaru & Van di Skóla

Di manera a promovi konduta sértu y siguransa, studentis ten ki konkorda ku siginti:

1. Fika xintadu ti ki otokaru para. Óra ki bu sa ta txiga bu paraji, ka bu tenta anda pa saida antis di otokaru para. Si otokaru para di repenti, bu podi lizaciona ô da pankada.
2. Óra ki bu sa ta sai di otokaru, anda, ka bu kóri.
3. Óra ki bu sta na txon, anda normal; ka bu kóri, inda más óra ki sta mou ténpa.
4. Si bu sa salta strada, sertifika ma bu ta djobi tudu dós ladu antis di salta. Pasa na frenti di brasu di siguransa óra ki lus di otokaru sa ta piska.
5. Fika sénpri xintadu. Ka bu subi na kadera ô muda di lugar. Ka bu bota ninhun objétu pa janéla di otokaru.
6. Obi kondutor di otokaru y ser un bon pasajeru. Ka bu uza linguaji profanu ô ki ta insulta algen. Sen luta ô briga na otokaru. Ruspetu kunpanheru.
7. Si bu teni algun prubléma ku algen na otokaru, papia ku kondutor y ku prufisor(a) ô diretor(a) óra ki bu txiga skóla.

KONDUTA DI STUDANTI NA OTOKARU DI SKÓLA

Otokarus ta dispunibilizadu pa studentis ki saudi ô distansia di ses kaza pa skóla ta fazi ki kel sirvisu la é isensial pa es ben skóla. Tudu studenti ki ta panha otokaru ten ki infomadu y ten ki aji di akordu ku kes siginti régra di konportamentu li:

1. Studentis ten ki spéra pa otokaru na paseiu ti ki otokaru para tudu.
2. Studentis ten ki fazi un fila pa entra y sai di otokaru.
3. Studentis ten ki fika xintadu ti ki es txiga ses distinu.
4. Studentis ka podi pui ninhun parti di ses korpu fóra di janéla di otokaru.
5. Studentis ka podi kumi na otokaru. Ninhun kumida di prugrama di almosu di skóla ka debi karegadu na otokaru.
6. Janéla di otokaru ta abridu pa kondutor(a) ô si ajudanti.
7. Ninhun objétu ka podi botadu na otokaru ô pa fóra ô stendedu pa fóra di otokaru.
8. Studentis ka podi dana otokaru di ninhun manera.
9. Fuma é proibidu na otokaru.

10. Ta speradu ma studentis ta sigi kes orientason di sénpri konporta di manera jentil y idukadu.
11. Studentis ki kre sai di otokaru na otu lugar ki ka é ses kaza ô ses paraji ten ki trazi un autorizason skritu di ses pai ô di ses mai.
12. Luta, fazi mal kriason, fazi barudju y otus konportamentu agresivu ka ta pirmitidu na otokaru.
13. Studentis ki nega obedesi órdi di kondutor ô di si ajudanti ô nega sigi kes régras li podi perdi privilejiu di panha otokaru di skóla pa un ténu spesífiku.

ASON DISIPLINAR PA VIOLASON DI KONDUTA skóla NA OTOKARU DI skóla

Kes ofénsa na kel lista di riba li podi resebi punison mínimu di kureson verbal ti punison másimu di suspensor di skóla y/ô perdi privilejiu di panha otokaru di skóla pa un ténu spesífiku di akordu ku próvas ki aprizentadu y gravidadi di kes ofénsa.

Seson 4: Vida di Studenti, Saúdi/Siguransa, y Alojamentu

DIKLARASON KÓNTRA DISKRIMINASON Y PULÍTIKA KI TA PROIBI DISKRIMINASON

Skólas Públiku di Distritu di Skólas di New Bedford ka ta diskrimina ninhun studenti, pai ô mai, impregadu(a) ô públiku jeral pamódi ses rasa, identidadi di jóneru, orijen étniku, Abilidadi di Fala Ingles (studentis), spreson di jóneru, asendénsia, stadu militar, jenética, si el mora na un kaza ô nou, kor, séksu, rilijion, idadi, nasionalidadi orijinal, orientason seksual ô difisiénsia, duranti ses prugrama idukasional, atividadis, ô práтика laboral na ses prugramas ku atividadis.

Skólas Públiku di New Bedford ta sta di akordu ku tudu lei ku orientason stadual y federal tanbê ki é aplikavel, ki ta inklui má ka sô, Titlu VI di Direitus Sivil di 1964, Titlu IX di Mudansa na Idukason di 1972, Lei sobri Merkanus ki ten Difisiénsia (ADA), Seson 504 Lei di Riabilitason di 1973, y Leis Jeral di Massachusetts, k.151B, k.151C, k.76, S5, y k.71B.

Y, Skólas Públiku di New Bedford sta inpenhadu na manti ambienti di skólas livri di asédu y ka ta tolera ninhun asédu ku bazi na rasa, kor, nasionalidadi orijinal, séksu, idadi, rilijion, orientason seksual, asendénsia familiar, identidadi di jóneru, spreson di jóneru, jenética, orijen étniku, Abilidadi di Fala Ingles, stadu civil, ô difisiénsia ô si algen ten kaza ô nou. Asédu di administradoris, pisoal di apoiu y pisoal serfikadu, studentis, bendedoris y otus algen na skóla ô na atividadi patrosinadu pa skóla é ilegal y proibidu. Sistéma di Skóla Públiku di New Bedford ta iziji pa tudu impregadus ku studentis pa konporta di manera adekuadu ku ses kolega impregadu, studentis y tudu ménbrus di kumunidadi skolar.

Prusidimentus sobri Diskriminason y Asédu di Skólas Públiku di New Bedford

Kel prusidimentu li dja adotadu pa Skólas Públiku di New Bedford asi pa es ten un métodu di rizoluson rapidu y justu di kexa di diskriminason y di asédu di ménbrus di staff y di studentis.

Difinisons

Di akordu ku kel prusidimentu li:

A. Un "Kexa" é definidu komu un alegason ma un studenti ô impregadu diskrimina ô asedia algen pamódi si rasa, kor, asendénsia familiar, identidadi di jóneru, spreson di jóneru, jenética, orijen étniku, si el ten un kaza ô nou, stadu militar, nasionalidadi orijinal, idadi, séksu, orientason seksual, difisiénsia ô rilijion.

B. "Diskriminason ô asédu" signifika diskriminason ô asédu ku bazi na rasa, idadi, kor, asendénsia familiar, orijen étniku, identidadi di jóneru, spreson di jóneru, si vitima ten kaza ô nou, stadu militar, nasionalidadi orijinal, jenética, séksu, orientason seksual, difisiénsia ô rilijion.

C. "Mandatariu" ta rifiri a diretore(a) di skóla ô otu ménbru di staff mandadu investiga kexa.

Módi ki ta fazedu kexa

A. Kualkér studenti ô impregadu ki atxa ma el sa ta ser diskiminadu ô asediadu debi da kexa na diretor(a) di skóla. Si diretor(a) di skóla resebi un kexa, el ta investiga kexa konplétamenti. Studentis ô impregadus ki ka ten sertéza si kontisi un kazu diskriminason ô asédu ta insentivadu a papia di situason ku orientador di ses skóla ô ku ses diretor(a).

Kordenadoris di Direitus Sivil pa Rasa, Kor, Nasionalidadi Orijinal, Rilijion, Asendénsia Familiar, Orijen Étniku, Identidadi di Jéneru, Spreson di Jéneru, Sen Abrigu, Difisiénsia, Jenétika, Jéneru, Orientason Seksual, ku Idadi di Studanti Y Kordenador di Seson 504 pa Impregadus:

Spesialista na Ekuidadi, Diversidadi y Rikrutamentu
Rua County 455
New Bedford, MA 02740 (508) 997-4511 x3332

Kordenador 504 di Seson di Difisiénsia pa Studentis:
Director Izekutivu di Idukason Spesial y Sirvisu di Studenti
Rua County 455
New Bedford, MA 02740 (508) 997-4511 x3419

Kordenador di Direitu Sivil pa Atividadi Laboral

Óra ki ta trata di prublémas di supostu diskriminason na atividadi laboral, ki ta inklui, má ka sô alegason sobri rasa, rilijion, kor, identidadi di jéneru, spreson di jéneru, stadu militar, jenétika, orientason seksual, idadi, nasionalidadi orijinal, asendénsia familiar, orijen étniku, Seson 504 (difisiénsia) y Titlu IV (jéneru), pur favor kontata:

Sirvisu di Kapital Humanu
Rua County 455
New Bedford, MA 02740 (508) 997-4511 x3264

B. Ta speradu ma staff di skóla ta kexa di pusível kazus di diskriminason ô asédu di studentis y di ses koléga. Pai ku mai y otus adultu ta insentivadu a informa kualkér di ses prokupason sobri pusível diskriminason ô asédu di studentis ô impregadus ki kontisi na skóla, na atividadi rilasianadu ku skóla, ô ason ki kontisi fóra di skóla má podi kria un ambienti agresivu pa studenti ô impregadu(a) enkuantu el sta na skóla.

C. Studentis ku impregadus ka ta kastigadu pamódi es fazi un Kexa. Kualkér vingansa pa studentis ô ménbrus di staff skóla ta punidu ku mididas disiplinar, ki podi ser y ta inklui spulson ô dispénsa.

D. Students ku impregadu ta insentivasdu a uza Prusidimentu di Kexa di distritu. Má, studentis ku impregadus ta avizadu li ma tanbê es ten direitu di fazi kexa pa:

Dipartamentu di Idukason di Mérka
Skritóriu di Direitus Sivil
Prasa Post Office 5, 8º Floor
Boston, Massachusetts 02110-1491
Tilifoni: (617) 289-0111

Fax: 617-289-0150

TDD: 877-521-2172 ô

Prugrama di Sirvisu di Sertifikason di Kualidadi

Dipartamentu di Insinu Baziku y Sikundáriu di Massachusetts

Rua Pleasant 75, Malden, MA 02148-4906

Tilifoni: 781-338-3700

TTY: N.E.T. Retransmison: 1-800-439-2370

FAX: 781-338-3710

Tratamentu y Investigason di Kexa

A. Diretor(a) di skóla ten ki informa Kordenador di Direitu Sivil y kes algen ki Kexadu d'el, ma es resebi un Kexa, más rapidu pusível.

B. Diretor(a) ô si mandatariu podi tenta konsigi un soluson informal di Kexa di akordu ku kes algen involvidu. Un rizoluson informal é ideial, má Kenha ki Fazi Kexa podi kre ten un prusidiméntu di rizoluson formal na kualkér mumentu antis di un konsigidu un rizoluson informal.

C. Kexa ta investigadu pa Kordenador di Direitu Sivil, diretor(a) di skóla ô mandatariu di Diretor(a) sértu. Kualkér Kexa sobri un impregadu(a) ki ten un puzison di supervizon debi investigadu pa algen ki ka sta baxu di autoridadi di kel supervisor(a). Kualkér Kexa sobri Supervisor(a) debi mandadu pa Prizidenti di Kumitê di Skóla, ki ta fazi un runion legal pa papia sobri módi ki investigason sobri Kexa debi fazedu.

1. Kenha ki Da Kexa ten ki dadu opurtunidadi pa el aprizenta tistumunhas ku otus próva relevanti pa investigador.

2. Kenha ki Kexadu d'el ta dadu un opurtunidadi di obidu na investigason y opurtunidadi di da informason importanti y di identifika tistumunhas ki investigador(a) podi konsidera.

3. Direitu di privasidadi di tudu algen involvidu na Kexa debi manti di akordu ku lei stadual y federal ki é aplikavel.

4. Investigador(a) ta manti un relatóriu skritu di prosésu di investigason.

5. Investigator(a) podi toma mididas provizóriu pa riduzi risku di más diskriminason ô asédu enkuantu investigason ka finda.

6. Investigason debi konpletadu dentu di vinti-y-un (21) dia a partir di data di Kexa.

7. Diretor(a) ô si mandatariu podi prulonga ténpa di investigason pa más ki vinti-y-un (21) dia pamódi situason ki ta riduzi si gravidadi di kazu, ki ta inklui má ka sô disponibilidadi y koperason di tistumunhas, difikuldadi di investigadu, féria di skóla, y involvimentu di autoridadis di lei y otus investigason di ajentis di fóra di skóla. Si Diretor(a) ô si mandatariu prulonga ténpa di investigason, el ta notifika Kenha ki Fazi Kexa di kel prulongamentu.

8. Si un kexa ô dinunsia di diskriminason ô asédu resebedu dipos di dia 1 di Junhu di un anu letivu, Diretor(a) ô si mandatariu ta tenta finda konpleta investigason antis di fin di anu kel letivu. Na kazu di investigason pasa últimu dia di aula, distritu ta fazi sforsu pa konpleta-l dentu di periudu ténpa ki sta spesifikadu di riba, má el podi prulonga investigason pa podi bai di akordu ku disponibilidadi di tistumunhas, duranti periudu féria di grandi na veron. Si Diretor(a) ô si mandatariu prulonga investigason,

el ta notifika Kenha ki Kexa sobri kel prulongamentu y el ta fazi sforsu pa intrevista tistumunhas duranti periudu di féria di grandi di veron.

9. Nada na kel prusidiméntu ka ta inpidi Diretor(a) ô si mandatariu, na si kritériu, di konpleta investigason antis di txiga kes vinti-y-un (21) dia sima sta di riba.

D. Si investigador(a) diskubri ma diskriminason ô asédiu KA kontisi, el podi, dentu di katorzi (14) dia dipos di konpleta kel investigason, ma un notifikason skritu pa Kenha ki Fazi Kexa y Kenha ki Kexadu d'El sobri rizultadu di investigason.

E. Si investigador(a) diskubri ma diskriminason ô asédiu kontisi, el podi toma mididas pa ilimina kel anbienti di diskriminason ô asédiu, ki ta inklui má ka sô:

1. Diskubri ki ason disiplinar debi tomadu kóntra algen(s) ki partisipa na diskriminason ô asédiu, si da kazu;

2. Diskubri ki mididas é nisisariu pa privini kel konportamentu diskriminatóriu di kontisi di nóvu, ki ta inklui má ka sô, y pa kuriji ses efeitu diskriminatóriu na kazu di ser más adekuadu; y

3. Informa Kenha ki Fazi Kexa y kes algen ki kexadu d'es sobri rizultadu di investigason (di akordu ku lei stadual y federal sobri privasidadi) dentu di katorzi (14) dia dipos di konpleta kel investigason.

F. Si Kenha ki Fazi Kexa ô pai ô mai/inkaregadu di idukason legal di studenti ka fika kontenti ku rizultadu di investigason, es podi pidi un rikursu pa Subkomisionariu(a) dentu di katorzi (14) dia dipos ki es resebi rizultadu di investigason. Na kel rikursu, kenha ki pidi rikursu ten ki identifika kualkér eru legal ô di akontisimentu y splika pamódi ki kes erus debi daba otu rizultadu. Subkomisionariu(a) debi fazi rivizon di relatório di investigason y podi fazi más investigason si el konsidera adekuadu. Disizon di Subkomisionariu(a) debi ser difinitivu, ki podi pididu rikursu pa Supervizor(a).

Si impregadu(a) ô pai ô mai/inkaregadu di idukason legal di studenti ka fika kontenti ku disizon di Diretor(a) Izekutivu Akadémiku, es podi manda un rikursu dentu di séti (7) dia dipos di es resebi notifikason di disizon di Subkomisionariu(a). Supervizor(a) ta konsidera kel rikursu. Disizon di Supervizor(a) debi ser difinitivu.

SEN DISKRIMINASON PAMÓDI SÉKSU

Kumitê di Skólas di New Bedford, di akordu ku Titlu IX di Rafórma na Idukason di 1972, ta diklara ma Skólas Públiku di New Bedford nunka ka ta diskrimina ku bazi séksu na prugramas idukasional y atividadis di skólas públiku. Kel pulíтика li policy ta ben prulonga ka sô sobri opurtunidadis idukasional y extra-kurikular pa studentis, má tanbê sobri opurtunidadi di trabadju pa impregadus.

Kumitê di Skólas di New Bedford ta kontinua ta sertifika ma ta ten opurtunidadis idukasional y di trabadju justu, sen pensa na séksu, pa tudu si studentis ku impregadus.

Kumitê di Skólas di New Bedford ta kria un Sirvisu di Kapital Humanu pa aji na lugar di responsavel pa kunprimentu di Titlu IX di Skólas Públiku di New Bedford. Tudu studentis y impregadus podi konxi ô kontata responsavel pa kunprimentu di Títul IX.

Sirvisu di Kapital Humanu
Sala 120, Rua County 455
New Bedford, MA 02740
508-997-4511 x3332

PULÍTIKA DI ASÉDIU SEKSUAL Y PRUSIDIMENTUS

I. PULÍTIKA:

Skólas Públiku di New Bedford ta dipendi di un ambienti di trabadju di toleransia y ruspetu pa alkansa ses objetivu. Dipartamentu di Skólas Públiku di New Bedford sta inprenhadu na kria un ambienti livri di tudu fórmá di abuzu y asédiu. Dipartamentu di Skólas Públiku di New Bedford ta rikonhesi direitu di tudu inpregadus di tratadu ku ruspetu y dignidadi.

Asédiu seksual é un fórmá di konportamentu ki ta prujudika rilason laboral. Lei stadual y federal ta proibíl. Dipartamentu di Skólas Públiku di New Bedford tanbê ta kondena y proibi kualkér inpregadu(a) di fazi asédiu seksual.

Asédiu seksual ka debi rifiri sô sinplimenti a atividades sosial vuluntariu. El ta rifiri a konportamentu ki ka é benvindu pa inpregadu, ki é ofensivu pa el, y ki ta baxa-l mural y/ô ta intirfiri na si abilidadi di trabadju di manera ifetivu. Asédiu Seksual ta inklui asons indizejadu sima:

- abuzu verbal ki ten a ver ku séksu;
- komentariu ô piada seksual;
- kontatu fíziku ki ta inklui, palpa, txuputi ô frega na korpu di otu algen;
- órdena ô pidi favor seksual kunpanhadu di promesa klaru ô nou di tratamento prioritariu ô amiasa sobri statutu di kel algen komu un inpregadu;
- agresons ô abuzus; y
- publikason ô distribuison di fotus seksual y di otus matrial atraves di kualkér meiu.

Nton, é kóntra pulítikas di Dipartamentu di Skólas di New Bedford ki kualkér inpregadu di Dipartamentu di Skóla

di New Bedford, ómi ô mudjer, asedia otu inpregadu(a) seksualmenti, ô seja, fazi tentativas seksual ki ka é benvindu, pididu di favor seksual, ô otus konduta seksual verbal ô fíziku ki ka é benvindu óra ki:

1. sufri kes konduta ta podi di manera klaru ô nou pui un fin ô afeta trabadju di kel inpregadu;
2. Seta, ô ka seta, kes konduta la pa un inpregadu(a) podi uzadu pa toma disizons ki ta afeta kel inpregadu;
3. kel konduta ten objetivu ô efeitu di interfiri na dizinpenhu di kel algen na trabadju;
4. fazi vingansa ô amiasa vinga kóntra algen ki da kexa di kel konduta sa ta intirfiri na si dizinpenhu na trabadju; ô

5. ta kria un anbienti di trabadju agresivu pa impregadu. II. VIOLASON DI IDENTIFIKASON

Kualkér impregadu(a) ki viola kel pulítika li debi resebi kastigu disiplinar adekuadu, ki ta inklui pusível dimison di Dipartamentu di Skólas di New Bedford.

III: PRUSIDIMENTUS PA KEXA

Dipartamentu di Skólas Públiku di New Bedford dja indika Responsavel pa Dinunsia di Asédu Seksual. Kes Responsavel pa Dinunsia di Asédu Seksual ta sta na skritóriu di Sirvisu Kapital Humanu (997-4511, stenson 3264).

Kualkér impregadu(a) ki ta akridita ma el sufri asédu seksual, debi liga pa algun Riponsavel pa Dinunsia di Asédu Seksual pa el fazi kexa más sedu pusível. Kel impregadu(a) debi da kexa más sedu pusível dipos ki kel situason di alegadu asédu kontisi. Kel impregadu(a) debi sabi ma kántu más ténpa pasa entri kel situason ku kexa, más difísil ta ser pa Responsavel pa Dinunsia di Asédu Seksual konsigi intendi kuzê ki pasa. Kel impregadu(a) ta pididu pa el skrebi si kexa pa podi ten un dokumentu di akuzason.

Inpregadus ka ta uza prusidimentus di da kexa normal na óra di es da dinunsia asédu seksual. Si kel impregadu(a) ka sa xinti dretu na kontata un Riponsavel pa Dinunsias di Asédu Seksual pamódi el ta akridita ma kel Responsavel di Dinunsia di Asédu podi ka resebi kexa di manera inparsial, kel impregadu(a) podi kontata otu Riponsavel pa Dinunsias di Asédu Seksual.

Óra ki el resebi kexa, Responsavel pa Dinunsia di Asédu Seksual ta fazi un investigason priliminar rápidu sobri asuntu. Si dipos di konpleta kel investigason priliminar el diskubri ma ten kauza pa diskurbi violason di kel pulítika li, kel Responsavel pa Dinunsia di Asédu Seksual ta notifika kenha ki fazi kexa y impregadu(a) ki akuzadu di kuzê ki el diskubri oralmenti. Kel impregadu(a) ki akuzadu ta pididu pa el respondi a kel akuzason. Ta ben fazedu más investigason di akordu ku kada kazu. Kel prusésu ta ser segredú na midida ki el ta djuda na ten un investigason siguru.

Dipos di respósta di impregadu(a) ki akuzadu dja dadu, kualkér investigason dja finda, Supervizor(a) di Skólas ô si mandatariu ta toma disizon final. Si Supervizor(a) di Skólas ô si mandatariu diskubri ma kes alegason di dinunsia provadu na investigason, Supervizor(a) di Skólas ô si mandatariu ta komesa ason disiplinar kóntra impregadu(a) akuzadu. Ason disiplinar ta ser adekuadu ku ofénsa y ku impregadu(a)s ki sta involvidu, y podi inklui dimison.

Kenha ki Fazi Kexa ta notifikadu di rizultadu di investigason.

IV: SULUSON STADUAL Y FEDERAL

Alen di kel ki sta di riba, si bu ta akridita ma bu foi vítima di asédu seksual, bu podi fazi kexa formal na kualkér ajenti di guvérnu ki sta na lista di baxu. Uzu di nos prusésu di kexa ka ta proibi-u di fazi un kexa na kes ajentis li.

1. Kumison di Igualdadi di Oportunidadi na Trabadju di Mérka (EEOC)
2. Kumison di Opurtunidadi Kóntra Diskriminason di Massachusetts (MCAD)
Rua One Congress, 10º andar
Skritótiu di Boston:

Boston, MA 02114

One Ashburn Place, Sala 601 (617) 565-3200
Boston, MA 02108 (617) 727-3990

Adotadu: 2/27/95
Kurijidu: 5/19/97
Kurijidu: 6/19/00
Kurijidu: 3/8/04
Kurijidu: 8/21/06

SIRVISUS Y ALOJAMENTU PA STUDANTIS KU DIFISIÉNSIA

Alguns studentis ku difisiénsia ta mesti inxinadu di manera spesial y/ô sirvisus di apoiu pa djuda-s fazi prugrésu importanti na skóla. Kes sirvisu li podi inklui, má ka sô, terapia di fala, terapia fiziku, terapia okupasional, orientason spesializadu, ô kolokason na sala di aula spesial. Pai ku mai/ Inkaregadu di idukason ô prufisor(a) podi indika kes studentis ki es sta prokupadu ku es pa Skritóriu di Sirvisu di Studanti. Dentu di sinku (5) dia di aula dipos di un indikason, ta mandadu un formulariu pa pai ku mai/ inkaregadus(s) di idukason autoriza avaliason di studenti. Óra ki resebedu autorizason di pai ku mai/inkaregadu di idukason, ta fazedu un avalisason y ta fazedu un runion di EKIPA pa djobi si studenti ta kualifika pa sirvisu di idukason spesial. Si studenti kualifika pa sirvisu di idukason spesial, Ekipa ta dizenvolvi un Prugrama di Idukason Individualizadu (IEP) ta identifika kes sirvisu nisisiariu.

Na alguns kazu, IKIPA di avaliason diskubri ma un studenti ku difisiénsia podi mesti sô un alojamentu individual in ves di insinu spesial y/ô otus sirvisu sima kela. Kes studenti ta mandadu pa un avaliason pa djozi si es ta kualifika pa planu di alojamentu individual di akordu ku Seson 504 di Lei di Riabilitason.

Pa más informason sobri sirvisus disponível pa kriansas ku difisiénsias pur favor kontata orientador di skóla, Diretor(a), ô Diretor(a) Izekutivu di Idukason Spesial y Sirvisus di Studanti di Skolas Públiku di New Bedford.

PULÍTIKA DI NOTIFIKASON DI PAI KU MAI/INKAREGADU DI IDUKASON SOBRI SEKSUALIDADI HUMANU

DIKLARASON PULÍTIKU:

E pulítika di Skolas Públiku di New Bedford ki implimentason y/ô manutenson di kuríkulu ki ta involvi prinsipalmenti idukason sobri seksualidadi humanu ô prublémas sobri seksualidadi humanu ta sertifika ma pai ku mai/inkaregadu(s) di idukason ta notifikadu. Pai ku mai/Inkaregadu(s) di idukason ta dadu fleksidadi pa ka dexa ses kriansas di kualkér parti di kel tipu di kuríkulu atraves di un notifikason skritu pa diretor di skóla. Ninhun kriansa ki fika fóra di kel kuríkulu li ka ta kastigadu pamódi el fika di fóra.

Matrial idukativu di prugrama pa kel kuríkulu, ta disponibilizadu, di midjor manera pusível, pa tudu pai ku mai, inkaregadu di idukason, idukadoris, administradoris di skóla y otus ajentis podi analiza.

PRUSIDIMÉNTUS:

1. Kuríkulu ki Kumitê di Skóla aprova ta abranji un konjuntu di tópicus. Prufisoris ta aprizenta kuríkulu

pa studentis di Pre-Jardin ti 12º anu ki podi ser sobri idukason sobri seksualidadi humanu ô prublémás sobri seksualidadi humanu.

2. Alkansi y Sekuénsia di kes kuríkulu di kada anu ta ben disponibilizadu pa tudu pai ku mai, inkaregadu di idukason, idukadoris y administradoris di skóla. Nu ta insertiva tudu studentis a diskuti kes tópiku ki es aprizentadu na sala di aula ku un adultu atensiosu di ses familia.

3. Kuríkulu ta ben disponibilizadu pa analizi y inspeson atraves di markason na Dipartamentu di Gabineti di Prizidenti. Markason podi fazedu atraves di kontatu ku Prizidenti di Dipartamentu duranti orariu normal di skóla.

4. Pai ku Mai/Inakregadu(s) di idukason ta insertivadu a analiza kuríkulu y a papia ku Prizidneti di Dipartament antis di izeri ses direitu di manda un notifikason pa diretor(a) di skóla pa tra ses kriansas di kualkér parti di kel kuríkulu ki ta involvi idukason sobri seksualidadi humanu ô prublémás di seksualidadi humanu. Ninhun kriansa ki fika fóra di kel kuríkulu li ka ta kastigadu pamódi el fika di fóra.

Adotadu: 7/14/97

Protokólus entri Skólas Públiku di New Bedford (NBPS) Y Dipartamentu di Kriansas y Familia (DCF), Skritóriu na Aria di New Bedford

Kes protokólu li ten intenson di orienta staff di dipartamentu di skóla, ku staff di DCF sobri nos inpenhu partilhadu di sertifika ma kriansas na akolhimentu familiar ta ten susésu na idukason sima populason jeral. Kes protokólu li ta orientadu pa planu statéjiku di Skólas Públiku di New Bedford y pa munti valoris fundamental di Dipartamentu di Kriansas y Familia di un práтика diresionadu pa kriansas y pa prosperidadi di kriansas ku bazi na kumunidadi.

Administradoris prinsipal di NBPS y di DCF sta inpenhadu ku kes protokolu li y es ta runion manenti pa analiza si avansu.

Kontatu Inisial

1. Óra ki un kriansa pudu pa akolhimentu familiar Asistenci Sosial di DCF ta notifika Diretor(a), Orientador di Adaptason Skolar (SAC) ô Orientador di skóla undi kel studenti ta studa.

2. Óra ki un kriansa pudu pa akolhimentu familiar y el sta mesti muda di skóla Asistenci Sosial di DCF ta pidi pa si históriku skolar mandadu pa kel nóvu skóla.

3. Asistenci Sosial di DCF ta sertifika ma óra ki un kriansa sta matrícula na un nóvu skóla ma Diretor(a)/ staff nomiadu ta resebi un kópia di court mittimus (próva di guarda di kriansa) y tudu rijistu ki sta disponível. Si rijiistu ka sta disponível na ténpa di matrícula;

a. Studenti ta matrikuladu sikre el ka teni rijistus nisisariu sima sta di akordu McKinney Vento.

b. DCF ta pidi pa tudu rijistu ki skóla antigua teni (sima rijistu di nasimentu, karton di transfirénsia, histórikus akadémiku, IEP, rijistu di disciplina y otus.) ta mandadu pa nóvu skóla más sedu pusível.

4. Asistenci Sosial di DCF ku Diretor(a) ô Staff di Skóla ki nomiadu ta kordena un runion ku Pai ô Mai di

Akolhimentu dentu di 5 dia pa analiza nisisidadis di studenti y dizafius pa susésu na si idukason.

5. Staff di Skóla debi kontata Asistenci Sosial di DCF pa fla-l di kualkér prokupason sobri kolokason di studenti na familia di akolhimnetu. Si es ka ta konsigi txiga na Asistenci Sosial, es podi kontata un Supervizor(a), Jerenti di Prugrama di Aria ô Diretor(a).

Kumunikason Permanentí

1. Parti di storsu di NBPS y di DCF é pa midjora prosperidadi di studentis ki sta na akolhimentu familiar, DCF ku Staff di Skóla debi kontata kunpanheru sobri kualkér mudansa importanti na vida di studenti ki podi afeta si idukason sima mudansa di kolokason, kazu ki fitxadu, prublémas di disiplina, y otus.

2. NBPS ku DCF ta konkorda ma tudu studenti ki ta mesti Sirvisu di Idukason Spesial debi tenedu na un lugar más avontadi pusível di akordu ku ses nisisidadi idukasional y ki DCF ta partisipa na prusésu di IEP.

3. Nomiadus di Dipartamentu di Idukason Spesial di NBPS ku DCF ta kontinua ta kumunika tudu mês sobri studentis ki es ta partilha responsabilidadi.

Rakodja di Informason

1. NBPS ku DCF sta inpenhadu na djurya informason klaru y sértu sobri prugrésus akadémiku di studentis na akolhimentu familiar pa garanti planiamentu pa susésu akadémiku.

2. DCF ta garanti ma informason idukasional ta pudu manenti na sistéma iletróniku (Family Net) di manera ki ta pirmitti interfasi di DESE monitora rizultadus idukasional.

3. NBPS ku DCF ta ben skodji ses staff prinsipal pa rakodji informason pa planeja y integra un sistéma grandi di monitoramentu pa studentis na akolhimentu familiar. Kel sistéma li ta ben pirmitti monitora dësdi entrada di studenti ti óra ki studenti dispensadu y monitora rizultadus idukasional pa es grupu di studenti tanbê.

SKRÍTORIU DI INFERMERU(A):

Infermeru(a)s di Skólas Báziku ki é infermeru(a)s ki ten lisénsa di Dipartamentu di Idukason y ki é ménbrus importanti di ekipa idukasional. Es ta oferesi opurtunidadi úniku pa studentis prenti konportamentus saudavel y ten asésu sirvisus di saudi asesível fasilmenti dentu di própi skóla. Es ten formason spesial na promoson y avaliason di saudi, es ten abilidadi di lida ku nisisidadi di studentis di oji en dia ki sta sénpri ta muda, y es ten kunhisiméntu na maioria di prusidimentus di tratamentu y inkaminhamentu.

Tudu nóvu studenti ki ta entra na un Skóla Báziku di New Bedford debi ten un kunsulta ku infermeru(a) pa sabi ses stadu di saudi y di imunizason. Kel avaliason li normalmenti ta konpletadu na Sentru di Akolhimentu Familiar pa studentis ki sa entra na skólas báziku.

Studentis ki sta lizaciona ô ki fika duenti duranti orariu di skóla debi kunsulta na infermeru(a) ki sta di

sirvisu. Un studenti ki sta xinti mal debi bai pa skritóriu di infermeru(a) dipos di pidi prufisor(a) autorizason. Menus na imerjénsia, ninhun studenti ka ta dexadu bai pa infermeru(a) sen un pási di un prufisor(a).

Sô infermeru(a) di skóla ki podi dispensa studenti pamódi duénsa. Ta fazedu un xamada di Tilifóni pa pai ô mai ô inkaregadu(s) di idukason óra ki studenti ten ki dispensadu. Óra ki studentis ki dispensadu pamódi duénsa ô lizon volta, es ten ki bai pa Skritóriu di Infermeru(a) pruméru antis di volta pa aula. Infermeru(a) ta da studenti un nóta pa el podi volta pa aula.

Pur favor ka bu dexa bu kriansa ben pa skóla si el sta ku fébri na últimus 24 óra, si el sta vumita, ô el teni diareia, ô el teni algun duénsa ki ta pega sima garganta inflamadu, gripi ô varséla.

Kualkér studenti ki ten un mudansa na stadu di saudi (operason, muléta, kadera di róda ...) debi bai pa skritóriu di infermeru(a) pruméru. Nóta di skluson pa ginaziu debi trazedu Skritóriu di Infermeru(a) pa podi fazedu adaptasons.

Na kazu di kontisi un asidenti, mesmu ki nada ka kontisi gravi, studenti ten ki fla si prufisor(a) más sedu pusível ma el ten un asidenti y dipos el debi bai pa skritóriu di infermeru(a). Na kazu di asidenti sériu ô duénsia sériu, studenti ta dadu tratamentu di imerjénsia y ta notifikadu pai ku mai/inkaregadu(s) di idukason.

Pulítika di Ramedi

Orientasons di stadu sobri administrason di medikamentu di reseita na skóla ta sertifika ma kriansa ki ta mesti ramedi duranti skóla ta sta saudavel y siguru. Kes orientason li ta iziji ma kes formulariu siginti li ta sta na rijistu di históriku di saudi di bu kriansa antis di kualkér ramedi (ki ta inklui ramedi ki ka mesti reseita) dadu na skóla. Kes formulariu podi konsigidu pa prestador di sirvisu di saudi di bu kriansa ô pa infermeru(a) di skóla.

1. Reseita médiку sinadu. Un formulariu di reseita skritu debi konpletadu pa médiку sertifikadu di bu kriansa, infermeru klíniku, dentista, y otus. y lebadu pa infermeru(a) di skóla. Reseita médiку debi rinovadu óra ki ten mudansa y na komésu di anu letivu.

2. Autorizason di Pai ô Mai. Un autorizason skritu di pai ô mai ô inkaregadu di idukason ma kriansa podi dadu kel ramedi.

Ramedi ten ki dadu pa infermeru(a) di skóla na un risipienti di farmasia ô di fabrikanti pa un pai ô mai **ô un adultu responsavel** ki mandadu pa pai ô mai di kriansa. Ramedi di studenti ka debi pasa kuantidadi sufisienti pa trinta óra ki intregadu pa Infermeru(a) di skóla y el debi intregadu djuntu ku un nóta ta fla kuantidadi ki mandadu pa skóla. Ninhun **ramedi ki ka mesti reseita** ta dadu na skóla sen kes fomulariu ki ta izijidu sinadu. Studentis ka debi teni ninhun ramedi ki ka mesti riseita enkuantu es sta na skóla.

Izami Fíziku, Triaji, y Imunizasons ki ta Izijidu

Tudu studenti di 1^a, 4°, 7°, 10° anu ku kes nóvu studenti ten ki fazi un izami di saudi na rijistu di skritóriu di infermeru(a). Lei Jeral di Massachusetts, 105 CMR, Sesón 200 ta iziji pa skólas públiku teni un rilatóriu

na rijistu di izami fiziku di kada kriansa óra ki es entra ô transfiri pa kel sistéma di skóla y kada 3 ô 4 anu dipos di kela. Kel izami li ten ki fazedu pa prestador di sirvisu di saudi prinsiapal di bu kriansa y infermeru(a) di skóla debi dadu un kópia.

Infermeru(a)s di skóla ta sigi izijénsias di Dipartamentu di Saudi Públiku di Massachusetts pa fazi triaji di prublémas di krisimentu di kriansa, denti, pustura, audison ku vista. Pur favor notifika infermeru(a) di skóla di bu kriansa si bu ka kre pa bu kriansa partisipa na prusésu di triaji.

Tudu studenti ten ki ten un rilatóriu di imunizason na rijistu di skritóriu di infermeru(a). Imunizason di kada kriansa debi sta atualizadu di akrodu ku orientasons di imunizason di Massachusetts. Pur favor fika ta sabi ma kriansa ki ka kunpri kes izijénsia di stadu sobri imunizason li y ka tra kes dokumentu li ta ben tradu di skóla. Sima lei ta iziji, autoridadis konpitenti ta notifikadu si un studenti skluídu y fika sen kunpri dipos di data di skluzon.

Duranti pruméru simana di skóla, bu ta dadu informason sobri kes munti planu di suguru ki ta sta disponível. Si bu mesti apoiu pa konsigi un suguru di saudi, pur favor kontata infermeru(a) di skóla.

SINDROMI DI DIFISIÉNSIA IMUNOLÓJIKU ADIKIRIDU (AIDS)

Tudu kriansa ki diagnostikadu ku AIDS ô ki ten uu próva klíniku di infeson pa Vírus asosiadu ku AIDS (HIV) y resebi atenson médiku manenti é kapas di bai skóla, a menus ki ten alguns situason sima kes ki sta na Pulítika di Dipartamentu Saudi Públiku di Massachusetts sobri Prizénsia na Skóla ku AIDS (HIV) ki adotadu pa Kumitê di Skóla.

PULÍTIKA MCKINNEY-VENTO DI PRUGRAMA DI APOIU NA IDUKASON PA SEN ABRIGU

Pulítika di Skólas Públiku di New Bedford é pa kunpri kes kritériu orientador di Lei McKinney-Vento sobri Idukason di Sen Abrigu. Skólas Públiku di New Bedford ta ben trabadja ku studentis sen abrigu y ku ses familia, di manera más prátku pusível y di akordu ku izijénsias di lei, pa da-s stabilidadi na ses prizénsa na skóla y otus sirvisu. Ta ben dadu atenson spesial pa sertifika ma di studentis sen abrigu ku idadi pa sta na Pre-Jardin ti 12 anu ki ka sta na skóla nes mumentu ta matrícula y sta prizenti na skólas. Studentis sen abrigu ku idadi pa sta na Pre-Jardin ti 12 anu ta dadu sirvisu di distritu ki es kualifika pa el, ki ta inklui prugrama Head Start y otus prugramas pre-skóla, Titlu I, otus prugramas di stadu, idukason spesial, idukason di dos lingua, prugramas idukasional vokasional y tékniku, prugamas di talentu, programason na veron, atividadis extra-kurikular y prugramas di alimentason di skólas.

PRUSIDIMENTUS

Skólas Públiku di New Bedford ta ben:

1. Supervizor(a) debi nomia un administrador di distritu pa sirbi di Ligason ku Prugrama McKinney-Vento di Idukason pa Sen Abrigu ki ta ten papel di apoiu studentis sen abrigu y ses familia na matrícula na skóla, y pa sertifika ma es ta resebi kes sirvisu idukasional ki es ta kualifika pa el.
2. Matrícula studentis di McKinney-Vento más sedu pusível na skóla, sikre es ka teni kes dokumentu ki normalmenti ta izijidu pa matrícula - sima históriku skolar, sertifikadu di nasimentu, rijistu médiku y di

imunizason, ô prova di rizidénsia.

transpórti ta dadu pontualmenti kada 45 minotu pa studentis Pre-Jardin ku Jardin y kada 60 minotu pa studentis di 1ª klasi ti 12° anu. Skritóriu di transpórti ta ben da transpórti atraves di pididu di pai ô mai, abrigu di aria, ajensias y otus distritu di skóla, inkaregadu di idukason ô jóven kunpanhadu, pa el bai y volta di skóla ki el ben.

4. Da studentis di pre-skóla mésmu opurtunidadi di matrícula, sisti aual y ten susésu na pre-skóla komu studentis sen abrigu, pa podi minimiza perturbason na ses idukason sô pamódi es é sen abrigu.

5. Kolabora ku Dipartamento di Sirvisu Sosial y otu ajentis di aria pa identifika y sirbi un (1) jóven ki ka sta kunpanhadu (jóven ki ka ten kaza y ki ka sta na guarda di un pai/inkaregadu di idukason; y ki sta na gaurda di ninhun ajenti di stadu); y dós (2) kriansas y jóvens ki sta na guarda di stadu (kriansas di abrigu familiar) ki dja tradu di kaza pa otu lugar temporáriu, di tranzison, ô di imerjénsia y ki purtantu ta konsideradu sen abrigu.

6. Adapta prusidimentus y formularius di rizoluson di konflitu di Dipartamento di Insinu Primáriu y Sikundariu. Na kazu di ten algun konflitu na seleson di skóla ô matrícula, studenti debi matrikuladu más sedu pusível na kel skóla undi ki el sa ta tenta matrícula, enkuantu ta speradu rizoluson di konflitu. Pai ô mai ô inkaregadu di idukason debi informadu di disizon di distritu y di ses direitu di pidi un rikursu skritu. Ligason di Sen Abrigu di NBPS ta rizolvi konflitu di akordu ku lei di stadu.

Adotadu: 6/11/07

Revizadu: 05/13/2019

Seson 5: Organizason di skolas, Prusidimentus y Involvimentu Familiar

Opurtunidadi Igual na Idukason

Pamódi nos studentis ten txeu karaterística ku nisisidadi differenti y nos vontadi di respondi a es, Kumitê di Skóla ta ben fazi sforsu pa proteji dignidadi di nos kriansa komu individu. Tanbê ta ben dadu un konprenson sinpátiku a ses sentimento pisoal, prinsipalmenti óra ki ta trata di ses rasa, kor, identidadi di jéneru, spreson di jéneru, asendénsia familiar, kapasidadi di fala Ingles, difisiénsia, si es é sen abrigu, ses rilijion, nasionalidadi di orijinal, orientason seksual ô diferénsas fiziku ô mental.

Pa alkansa kela, Kumitê y si staff ta ben fazi tudu sforsu pa kunpri ku karta y spritu di lei di iguadadi di opurtunidadi na idukason di Massachusetts, ki ta proibi diskriminason na skolas y prugramas públiku. Kel lei ta fla siginti:

Ninhun kriansa debi skluidu di ô diskriminadu na entrada pa un skóla públiku di kualkér sidadi, ô na dadu vantaji, priviléju y kursu di kel skóla públiku pamódi ses rasa, kor, séksu, identidadi di jéneru, spreson di jéneru, rilijion, nasionalidadi orijinal, abilidadi na fala Ingles, difisiénsia, asendénsia familiar, si el é sen abrigu ô orientason seksual.

Kela ta signifika ma tudu studenti ta ben dadu opurtunidadi igual pa entra na un skóla, na kursu, dadu matéria di kursu, orientason, asésu a akonselhamentu, atividadi extra-kuríkular y disportivu. Akonselhamentu ta inklui buska prugramas y studu, partisipason na atividadis extra-kuríkular, partisipason na disportu intérnu y interskólar, akonselhamentu ta ser na lingua ki studenti ta intendi midjor, y buska prugramas differenti pa studenti di un jéneru.

Skolas Públiku di New Bedford tanbê ta ben analiza prosésu di akonselhamentu y matrial di akonselhamentu — ki ta inklui bólsas di studu, prémius ki ta patrosinadu ô dadu pa NBPS—pa sertifika na akonselhamentu y informason ta sta livri di kualkér influénsia y ideias sobri rasa, kor, séksu, rilijion, nasionalidadi orijinal, asendénsia familiar, orientason seksual, spreson di jéneru, identidadi di jéneru, difisiénsia, y si kel studenti é sen abrigu y ki akonselhamentu y matrial ki studentis ta dadu ta ser na lingua ki es ta intendi midjor.

Tudu kláuzula di implementason ki publikadu pa Kuadru di Idukason Báziku y Sikundariu ta sta di akordu ku kel lei siginti li.

ORIJEN: MASC

REFERÉNSIAS LEGAL: Titulu VI, Lei di Direitus Sivil di 1964

Titlu VII, Lei di Direitus Sivil di 1964 sima korijidu pa Dekrétu 11246 di 1972 di Lei di Opurtunidadi Igual di Trabadju, sima kurijidu pa E.O.

Dekrétu 11246, sima kurijidu pa E.O. 11375

Titlu IX, Koresons na Idukason di 1972

M.G.L. 76:5; 76:16 (Kapitlu 622 di Leis di of 1971) orientasons 603 CMR 26.00

Orientason 603 CMR 28.00 di BESE

KRUZAMENTU DI REFERÉNSIAS: AC, Sen Diskriminason

Traduson y Interpretason

Skólas Públiku di New Bedford sta inpenhadu na dadu familias informason ki es ta mesti pa intendi idukason skolar di ses kriansa na un lingua y/ô fórmá ki un familia ta intendi midjor—ki ta inklui na dós lingua pa kes familia ki ta papia un lingua na un kaza y otu lingua na otu kaza. Familias ta ben resebi tudu informason jeral ki distritu ta da na Ingles y na lingua di ses kaza. Na runion, familias ta ben ten interpretason oral na lingua ki es ta intendi. Pa kuminikason skritu, familias ta ben ten traduson skritu na lingua di ses kaza. Familias nunka ka ta pididu pa sina un dukumentu na un lingua ki es ka ta intendi. Pa kes familias ki é analfabétu ô ka sabi skrebi na lingua ses di kaza, es ta dadu tudu informason oralmenti, antis di es sina kualkér dukumentu.

Di akordu ku lei stadual y federal, Skólas Públiku di New Bedford ta ben fazi tudu sforsu pa da studentis y ses familia asésu a dukumentus importanti pa idukason di ses kriansa (Titlu VI di Lei Federal di Direitu Sivil; EEOA: 20 U.S.C. 1703 (f); s. 5 di k.76 di M.G.L.; y 603 CMR 26.02 (2)).

Matrial di Aula, Manual y Seleson di Prugramas

Kumitê di Skólas Públiku di New Bedford ta akridita ma matrial adekuadu pa nisisidadi di prugrama di skóla ten ki sta dispunível pa kada studenti ku prufisor. Kumitê di Skóla ta ben oferesi kes li di akordu ku limitis di orsamentu.

Taréfa di selesiona matrial di aula pa prugrama ta ben ser responsabiidadi di staff prufisional di Skólas Públiku di New Bedford. Pamódi prugramas y matrial di aula é mutu importanti, sô kes ki ta kunpri kes kritériu siginti li ta aprovadu pa Kumitê di Skóla di New Bedford.

1. Es ten ki aprimenta un prispetiva ikilibradu sobri prublémas y prugramas internasional, nasional y lokal, di pasadu, prizenti, y di futuru.
2. Es ten ki da matrial ki ta stimula krisimentu di kunhisimentu sobri faktus, valorizason literariu, y valoris agradavel y étiku.
3. Es ten ki djuda dizenvolvi y kria un valorizason di diversidadi kultural y dizenvolvimentu na Mérka y na muntu interu.
4. Es ten ki mostra un prusésu padron pa ses seleson ki ta ben inklui, sénpri ki pusível, un prusésu ki ta inklui vos di prufisors y kumanidadi sobri kes munti klasi protejedu.
5. Es ten ki da tudu studentis un idukason báziku ki ka ta diskrimina ku bazi na rasa, idadi, kor, rilijion, nasionalidadi orijanal, séksu, orijen étniku, identidadi di jóneru, spreson di jóneru, si es é sen abrigu, asendénsia familiar, difisiénsia fiziku ô gostu seksual.
6. Es ten ki pirmiti un fleksibilidadi sufisienti pa kunpri kes nisisidadi spesial di studentis individual y di grupus di studentis.
7. Es ten ki ser adaptavel ô inkluzivu pa sta di akordu ku nisisidadis di kriansas ku difisiénsias y kes ki sa trabadja pa prendi fala Ingles.

Difinisons di matrial importanti di aula, manual, y prugramas:

Prugramas abranjenti y/ô manual (di papel ô verson dijital) pa uza na un aria di kuríkulu y nível skolar spesifiku di distritu.

Matrial ki ta uzadu pa testa y pa avalia kunhisimentu y abilidadi di studentis. Matrial ki ta uzadu pa akonselhamentu di studentis.

Difinison di matrial adisional:

Kualkér matrial di aula ki ka é manual (di papel ô verson dijital) ki ta inklui, má ka sô, livru, publikason periódiku, jornal, fotografias, diagramas, mapas, tabélas, aprizentasons, fita di filmi, filmi, gravasons, gravasons di audiu, prugramas teknolójiku adekuadu ki ta rilasiona dirétamenti ku kel kuríkulu ki adotadu. Matrial adisional tanbê ta inklui kualkér bólsa di studu, prémius ki NBPS da. Si matrial adisional mesti rakumendadu pa uzu na distritu interu es ten ki kunpri kes mésmu kritériu di matrial importanti pa aula, manual, y prugramas.

REFERÉNSIAS LEGAL: M.G.L. 71:48; 71:49; 71:50

Orientason 603 CMR 26.00 di BESE

Aprovadu/Atualizadu: 10/24/2016

Notifikason pa Pai ku Mai di Kualifikason di Prufisoris

Lei Federal *Ninhun Kriansa Ka Ta Dexadu Pa Tras* di 2001 ta iziji pa skóla resebi finansiamentu di Titlu federal I pa notifika pai ku mai di ses direitu di sabi di kualifikason prufisional di prufisoris ki ta inxina ses kriansa.

Komu es ta resebi kes finansiamentu li, Skólas Públiku di New Bedford ta ben do-u kel informason li más rápidu pusível óra ki bu pidi. Pa ser más spesifiku, bu ten direitu di pidi kes informason siginti li sobri kada prufisor(a) di bu kriansa:

- Si kel prufisor(a) ta kunpri kes kritériu di kualifikason y di lisensiamentu pa kel nível skolar y pa kes disciplina ki el ta inxina.
- Si kel prufisor(a) sa ta inxina di ku statutu pruvisóriu ô di imerjénsia pamódi algun situason spesial.
- Kursu suprior di kel prufisor(a), si kel prufisor(a) ten algun kursu avansadu, y si aria di sertifikason ô kursu.
- Si kes prufisional ki inda ka ten sertifikason ta da bu kriansa algun sirvisu, y si sin, kual ki é ses kualifikason.

PULÍTIKA DI VIZITA DI STUDU

Kumitê di Skóla ta rakonhesi valor idukasional di vizitas di studu, paseiu ku viajen, óra ki djuntadu ku padrons kuríkulu y óra ki es uzadu pa aumenta aprendizaji di sala di aula. Pa tudu studentis partisipa totalmenti na aprendizaji ki spiriénsias di visita di studu ta kria, é importanti pa tudu skóla kria un fórmá di paga kes gastu di vizita di studu pa studentis podi konsigi bai, sikre es ka podi paga.

Kes ativadi li debi djuda un prugrama ki aprobadu y kriadu pa atinji objetivus spesifiku di prugrama. Kumitê di skóla ta xinti ma vizita di studu é un priviléjiu ka un obrigason. Di akordu ku orsamentu dispunível, kumitê ta insertiva y aprova vizita di studu di studentis y otus ativadi fóra di distritu, ki ta inklui partisipason di prujétus sivil di kumunidadi y viajen internasional ki ten txeu valor na djuda konsigi atinji objetivus idukasional di kada studenti ki partisipa.

Tudu vizita di studu ta iziji aprovason administrativu di Diretor(a) y di Supervizor(a). Pididu di paseiu duranti noti ten ki aprobadu pa Supervizor(a) ô si mandatariu, ku txeu atenson na objetivus spesifiku di insinu y valor idukasional di kel paseiu. Tudu paseiu pa fóra di studu ô paseiu prulongadu (duranti noti) y viaji, menus kes ki ta iziji partisipason di studenti na konpitison di torneiu ô konkursus, ten ki ten aprovason di Kumitê di Skóla pruméru. Ativididis di angariason di finanziamentu pa kes paseiu li debi ten aprovason di Supervizor(a). Tudu pulítikas di Kumitê y orientasons administrativu sobri studentis ta afeta tudu vizita di studu, paseiu ku viaji ki aprobadu.

Adotadu: 8/10/09

Tudu kunpanhanti ten ki teni un Informason di Rijistu di Ofénsas Kriminal C.O.R.I. y un verifikason di Dipartamentu di Kriansa & Sirvisu Familiar (DCF) atraves di sistéma di Skóla di New Bedford antis di es bai pa kualkér/tudu kes vizita di studu.

ORIENTASON SOBRI HISTÓRIKU DI STUDANTI Y LEI DI DIREITUS IDUKASIONAL DI FAMILIA Y PRIVASIDADI

Skóla Públiku di New Bedford ta kunpri tudu lei stadual y federal y orientasons sobri históriku di studenti. Kes lei y orientasons la ten objetivu di garanti direitu di pai ku mai/inkaregadu(s) di idukason y studenti di asesa, analiza, y di pidi kureson na históriku di studenti.

Orientasons sobri Históriku di Studenti di Massachusetts y Lei di Direitu Idukasional di Familia y Privasidadi (FERPA) ta aplika a tudu informason sobri studenti ki un skóla ta teni pa el podi identifika studenti individualmenti. Kes orientason li ta dividí históriku na históriku permanenti y históriku temporariu. Históriku permanenti ta inklui sô kel informason mínimu nisisariu pa indika prugrésu idukasional di studenti. Kel informason li ta inklui nómi di studenti, morada, nómi di disiplinas, nota, méritus, anus ki dja el konpleta. Históriku permanenti ta guardadu na sistéma di skóla duranti pelu menus sasénta (60) anu dipos ki studenti sai di sistéma.

Históriku temporariu ta teni maioria di informason ki sistéma di skóla ta guarda sobri studenti. Keli podi inklui kuzas sima rizultadu di próvas padron, puzison na sala, atividadis extra-kuríkular ki ta patrosinadu pa skóla, avaliações y comentarius di prufisoris, orientadoris, y otus pisoas. Históriku temporariu ta pagadu di sistéma di skóla na másimu séti (7) anu dipos ki studenti sai di sistéma di skóla.

Keli é un rizumu di kes direitu más importanti di pai ku mai/inkaregadu di idukason y di studenti sobri ses históriku di studenti.

Análizi di Históriku - Un pai ô mai/inkaregadu di idukason, kualkér studenti ki dja sta na nónu anu ô ki ten más ki katorzi (14) anu di idadi, ten direitu di analiza tudu parti di si históriku di studenti atraves di pididu. Kel históriku ten ki dispunibilizadu pa pai ô mai/inkaregadu di idukason ô studenti dentu di dés (10) dia dipos di pididu, a menus ki pai ô mai/inkaregadu di idukason ô studenti seta un atrazu. Na kazu di pai ô mai/inkaregadu di idukason pidi kópia di históriku di studenti, Distritu podi kobra pai ô mai/inkaregadu di idukason pa kes kópia di akordu ku presu di Distritu.

Segredú di Históriku - Ninhun individu ô organizason ki ka é pai ô mai/inkaregadu di idukason, studenti, staff di skóla ki ta trabadja dirétamenti ku kel studenti podi ten asésu a informason di históriku di studenti sen autorizason spesifiku, informadu, skritu di pai ô mai/inkaregadu di idukason ô di studenti, a menus ki é algun situason special.

Koreson di Históriku - Pai ku mai/inkaregadu di idukason y studenti ki kualifika ten direitu di adisiona comentariu importanti, ô otu matrial skritu na históriku di studenti. Y, pai ku mai/inkaregadu di idukason y studenti ki kualifika ten direitu di pidi pa informason na históriku kurijidu ô pagadu. Pai ku mai/inkaregadu di idukason y studenti ki kualifika ten direitu di pidi un runion ku diretora(a) pa fazi mostra kuzê ki es ka ta konkorda ku el. Diretora(a) ten ki da si disizon skritu, dentu di un simana dipos di runion. Si pai ô mai/inkaregadu di idukason y studenti ka fika kontenti ku disizon, orientasons ta teni klázula ki podi uzadu pa pidi rikursu kóntra kel disizon na autoridadi más altu di sitéma di skóla.

Informason Diretóriu -Lei Federal ta iziji ki Distritu da nómi, morada y numeru di tilifóni di studentis pa rekrutador military pa instituison di idukason suprior atraves di pididu pa objetivus di rekrutamentu y bolsa di studu sen pidi autorizason antis. Y, Distritu podi da kes siginti informason diretóriu sobri un studenti sen pidi autorizason: nómi di un studenti, morada, numeru tilifóni, data y lugar di nasimentu, arias prinsipal di studu, data di prizénsa na skóla, pézu y altura di ménbrus di ekipas disportivu, partisipason na atividadis y disportu ofisial ki ta riknhosedu, kursus, méritus y prémius, planu pa dipos di idukason sikundariu y informason diretóriu sima trabjadu ki diretor di turma manda studenti fazi. Má, na tudu situason, pai ku mai podi pidi pa kel informason ka dadu sen ses autorizason atraves di notifikason skritu ki es podi manda pa skritóriu di skóla na final di Seténbru di kada anu letivu.

Distruison di Histórikus - Orientasons ta iziji pa sértus parti di históriku di studenti, sima históriku temporariu, pagadu dipos di un sértu ténpa dipos ki kel studenti sai di sistéma di skóla. Autoridadadis di skóla podi tanbê paga kualkér informason eradu, dizatualizadu, ô ki ka é importanti di históriku di ves en kuandu enkuantu studenti sta matrikuladu na sistéma di skóla. Antis di kualkér informason, pagadu, pai ku mai ô studenti debi notifikadu, y es debi ten opurtunidadi di resebi un kópia di kualkér informason antis di el pagadu.

Transferénsia di Históriku: E un práтика na Skólas Públiku di New Bedford pa manda históriku di kualkér studenti ki transfiri pa otu skóla público ô distritu di skóla atraves di pididu di kel skóla ô distritu ki sa resebi studenti.

Pai ku Mai Sen Guárda di Ses Fidju: A menus ki tribunal manda fazi kontrariu, un pai ô mai sen guárda di un studenti di kualkér skóla público ten direitu, di akordu ku alguns prusidimentu, di resebi informason sobri susésu di kel studenti, si partisipason, konportamentu, y otus kuzas. Un pai ô mai sen guárda di kriansa ki kre ten kes informason la ten ki manda un pididu skritu tudu anu pa diretor(a). Óra ki el resebi kel pididu, diretor(a) debi manda un notifikason skritu a pai ô mai ki ten guarda di kriansa atraves di un email sertifikadu y di pruméru linha ta fla-l ma históriku y informason di kriansa ta ben dadu pa kel pai ô mai ki ka ten guarda di kriansa na vinti-y-un (21) dia a menus ki pai ô mai ki ten guarda di kriansa mostra algun dukumentu ki ta mostra ma kel pai ô mai sen guarda ka debi ten asésu a kel informason la. Na tudu kazu undi ki un pai ô mai sen gaurda di kriansa dadu históriku skolar, morada iletróniku y postal ku otus informason di kontatu di pai ô mai ki ten guarda di kriansa ta tradu di kel histótiku ki el dadu. Kualkér históriku ki dadu pa pai ô mai sen guarda di kriansa debi markadu pa indika ma el ka podi uzadu pa matrikula studenti na otu skóla. Óra ki resebedu un órdi di tribunal ki ta proibi distribuison di informason di akordu ku G.L. c. 71 di G.L., skóla ta ben notifika pai ô mai sen guárda di kriansa ki el ka ta podi da-l históriku di studenti.

k.71, 603 CMR 23.07 di G.L. M.G.L.

Asésu pa Otus Entidadi: Staff autorizadu di skóla, ta inklui: a) Administradoris di skóla, prufisoris y otus prufisional ki é impregadu di Kumitê di Skóla ô kenha ki ta da sirvisu pa studenti atraves di akordu entri kumitê di skóla y prestador di sirvisu, y kenha ki ta trabadja dirétamenti ku studenti na kapasidadi administrativu, pa inxina, da akonselhamentu, y/ô fazi diagnóstiku; b) staff y pisoal di skritóriu administrativu, ki ta trabadja pa kumitê di skóla ô ten kontratu di sirvisu ku kumitê di skóla, y ki ses responsabilidadi ta iziji pa es ten asésu a histórico di studenti pa propózitu di prusesa informason pa histórico di studenti; y c) Ekipa di Avaliason ki ta avalia studenti, debi ten asésu a histórico di studenti ki es ta trabadja ku el, óra ki es ta mesti asésu na sirvisu di dizinpenhu ofisial. Ka mesti autorizason di pai ô mai ô studenti ki ta kualifika.

Kexa: Un pai ô mai/inkaregadu di idukason ô studenti ki kualifika ten direitu di fazi un kexa na Skritóriu di Kunprimentu di Pulítika di Familia, Dipartamento di Idukason di Mérka, Avinida Maryland 400 SW, Washington, D.C. 20202-5901, (202) 260-3887 ô na Dipartamento di Idukason di Báziku y Sikundariu di Massachusetts, Rua Pleasant 75, Malden, MA 02148, 781-338-3300. Si bu teni algun dúvida sobri kel avizu li, ô bu kre ten más informason y/ô un kópia di Dipartamento di Idukason Báziku y Sikundariu di Massachusetts, pur favor kontata skóla.

Avizu y Autorizason PPRA/Autu-Skluzon pa Atividadis Spesifiku

Kureson di Lei di Direitu di Studenti di 2001 ta aplika a skólas ki ta seta finansiamentu federal, ki Skólas Públiku di New Bedford ta fazi. PPRA ta djobi garanti ma matrial di aula ta disponibilizadu pa pai ku mai/inkaregadu di idukason di studentis pa es podi analiza si kes matrial ta ben uzadu na inkéritu, análise, ô avaliason ki ses kriansa partisipa.

Y, ten más pulítika ki sobri privasidadi di studentis óra ki inkéritus é finasiadu pa otus ajenti ki ka é Dipartamento di Idukason.

Kureson di Lei Direitu di Studentis (PPRA), 20 U.S.C. § 1232h, ta iziji pa Skólas Públiku di New Bedford notifiko-u y konsigi autorizason ô dexo-u sklui bu kriansa di partisipa na sértus atividadi di skóla. Kes atividadi li podi inklui inkéritu di studenti, análise, ô avaliason sobri un ô más di kes aria siginti ("inkéritu di informason protejidu"):

1. Asosiason ô krénsas pulítiku di studenti ô di pai ku mai/inkaregadu di idukason di studenti;

2. Prublémas mental ô fíziku di studenti ô di familia di studenti;
3. Konportamentu ô atitudi Seksual;
4. Konportamentu Ilegal, anti-sosial, inkriminatóriu, humilhanti;
5. Komentariu krítiku di otu algen ku kenha kel algen ki respondi inkéritu ten rilason familiar pértu;
6. Rilasons ki é legalmenti privilejiadu, sima ku adivogadus, dotoris, ô ministrus;
7. Prátikas, asosiason, ô krénsas rilijiozu di studenti ô di pai ku mai/inkaregadu di idukason di studenti; ô
8. Salariu, alen di kel ki lei ta iziji pa kualifikason pa prugrama.

PULÍTIKA DI LITERATURA KI KA É DI SKÓLA

E proibidu distribui literatura ki ka é di skóla duranti óra di aula ô na propriedadi di skóla. Kel matrial aprovadu li podi dadu di un lugar y na óra ki Diretor(a) manda. Antis di distribuison, Diretor(a) ten ki dadu un kópia ki ta indika óra y lugar di distribuison. Pisoas ô organizasons ki ka é di skóla ka ta dexadu bendì ô distribui matrial na kanpus sen autorizason di Kumitê di Skólas.

Kel matrial li ka podi ser obsenu, difamador, indesenti ô vulgar, ô fazi publisidadi di ninhun prudutu ô sirvisu ki lei ka ta primiti pa menór y/ô adultu. Y el ka debi aprimenta ninhun xansi ma el podi kauza algun perturbason na bon funzionamentu y di órdi di disiplina di skóla ô di atividadi di skólas.

Pur favor sina y intrega sô kel pájina li.

Dja-n resebi y lê Manual di Skólas Públiku di New Bedford y Familia y n'ta konkorda ku ses régras y orientasons.

Nomi di Alunu

Nómi di Diretor di Turma

Sinatura di Alunu

Sinatura di Pai ô Mai/Inkaregadu di Idukason Legal

Data